

GENESIS

GENESIS

**Jadu'n Nej Naaxhuiĩbi Choondaacy
Je Tuu Niigoom
Nej Ajcxy Chinaay je Abraham
Isaac, Jacob etz José**

LA BIBLIOTECA MEXICANA DEL HOGAR, A.C.

Publicado por
LA BIBLIOTECA MEXICANA DEL HOGAR, A.C.
Apartado 25697
México 12, D.F.

Historias de Génesis
en el idioma mixe de Coatlán
9-108 1971 3C

ACLARACIONES

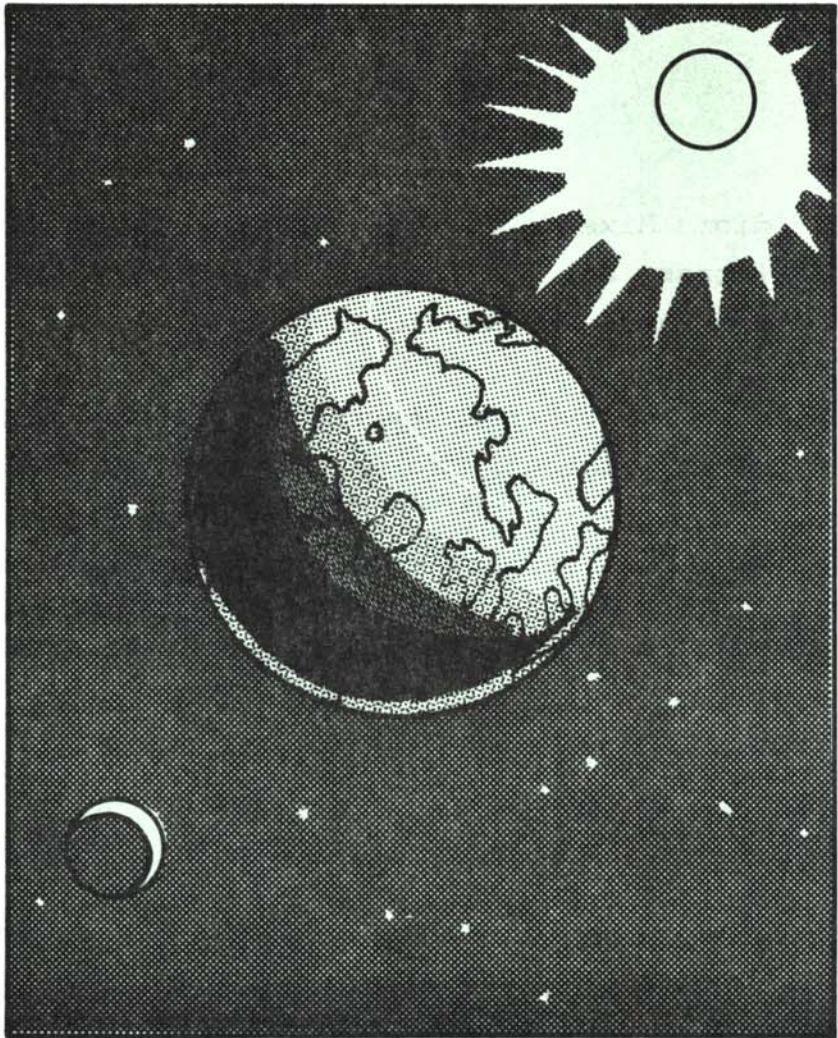
El idioma Mixe de Coatlán se escribe con las mismas letras del alfabeto castellano, con los siguientes cambios y adiciones:

La letra ÷ sirve para escribir el sonido que se encuentra en palabras como míc "fuerte".

La letra x sirve para escribir el sonido que se encuentra en palabras como pix "algodon" y xun "agrio".

El apóstrofe (') se considera una letra (llamada saltillo); se encuentra en palabras como ju'c "lechuza", na'amy "porque", cuend'ajt "pastor", tu'uc "uno", y tu'u "camino".

Cuando aparece dos vocales juntas indica que la vocal es larga. En cuanto a su pronunciación compárese: tzuc "hormiga", y tzuuc "raton"; pet "súbese" y peet "escoba".

GENESIS

Jadu'n Nej Je Naaxhuiifñi Choondaacy

Gen. 1

Jecy'ajty co anajty naaxhuiifñi choondaacy ca' anajty ja'ay, ca' anajty naaxhuiifñ, ca' anajty xii. Ca' anajty po'o, nañ ca' anajty madza'a. Ca' anajty jii ni tii. Pñ anajty tu'uc pajc jii yñ Dios.

Chi Dios ooyduufñ je naaxhuiifñi ma jadaachambñ ndzinaayim. Hue'e ooy anajty huinit quiootzyty. Chi Dios jiihuifñi oy huidity niñhuingix. Chi Dios minañ co huen tiicxin jii'aty. Chi tiicxi'icy. Chi je xiiimbñ etz je cootspñ je'e je'e je jayjpnñ xii.

Chi jada'a tu'uc'oczy ac niñ anajty. Chi je mmetzpnñ xii Dios oy minañ: Huen niñ pijhua'acx jaygue'e niñ idipy jim cix etz iyaa pa'atcñ'ipy. Jadu'n Dios ooyduufñ je tzajp.

Chi Dios je mdugitcpñ xii minañ co huen niñ tu'uc'ity naymujcin. Chi naymujcñ yñ' huiddi cham ndjim mejy jaygue'e yajpaadip naax ti'itz. Jadu'n Dios ooyduufñ yñ naaxhuiifñ e jadun Dios ijxy co ooy y'ooyty.

Chi jadu'uc oc Dios quiapxy e tu'uc'ócxy aay ujtz pídztmdaay ma tí'itz naax. Chi oy miujxí'icnñ aay ujtz quipy mǐjjacpyǎ huǎdiibǎ tím'adip. Chi Dios ané'emñn oy pídaacy huen nije'e nije'e aay ujtz tím'aty tím jadu'n nej ooga'an yajcojy. Chi Dios oy y'ijxy co anajty ooy y'ooyǎty.

Ma je tzajp ca' anajty jím xǐǐ. Chi je mǐmǐdaaxpǎ xǐǐ, Dios ooyduñ je xǐǐ huǎdiibǐ naaxhuiifñ codǐcxǐp xǐimbǐ e ooyduñ je po'o etz madza'a huǎdiibǐ tǐcxǐp cootz. Chi Dios ijxy co anajty ooy y'ooyǎty.

Co xǐmǐǐy je mǐmǐgooxpǐ xǐǐ, chi tu'uc'ócxy que'exǐ'icta'ay ooy y'ooyǎty. Ca' anajty jii ni tii naaxhuiifñ yajpaaty. Chi Dios minaañ: Huen acx etz joon jii'aty. Chi huen acx maayǐ'ǐy etz pi'i joon maayǐ'ǐy tím jadu'n nej ooga'an yajcojy. Chi oy que'exǐ'icy acx huǎdiip tzǐnaapy nǐǐjoty etz joon huǎdiibǐ que'egǐ'ǐcpǐ naaxhuiifñgǐx.

Je mǐtudujcpǐ xǐǐ Dios ooyduufñ tu'uc'ócxy ǐyujc animal etz tza'ñ huǎdii yajpaat iyaa naaxhuiifñ. Huinit Dios tu'uc ye'eydǐjc etz tu'uc to'oxya'ay ooyduñ. Co anajty Dios y'ijxy tu'uc'ócxy huǎdiib tǐ ooyduñ, chi y'ijxy co jadu'n ooy y'óoyǎty.

Chi jadu'n yǐdu'n Dios oyduundaay je tzajp .etz je naaxhuiifñbǐ. Chi je mǐhuixtujcpǐ xǐǐ Dios oy piocxy, ca' ni tii tuufñ.

Jadu'n Nej Ja'ay Oga'an Miñ Iyaa Naaxhuiñ

Gen. 2

Co jay+jp'aty Dios ooyduuñ je naaxhuiifñbì miið tu'uc'òciy miiy ujtz, quipychara, iyujc animal huidiibì jii'ajtp. Ca' anajty ja'ay iyaa naaxhuiifñ. Dios anajty tzocy tu'uc ye'eyd+jc huiddi je iyujc animal ané'emip, tu'uc ye'eyd+jc huidiibì ané'emip tu'uc'òciy huiddiib juucy'ajtp. Chi Dios minaañ: Tzoc tu'uc ye'eyd+jc nyajcòjím jadu'n nej iich ajt.

Huinit Dios tu'uc ye'eyd+jc ooyduuñ. Jadu'n je'e ooyduuñ: naaxhuaay huog+iicy e miið je naaxhuaay ooyduuñ tu'uc ni'ni'icx miið quiohuajc, miið tu'uc'òciy qui+i tiecy. Huinit Dios j+jppux+j+y ma jii+jput, e jadu'n juucy'ajt mooy etz je jihu'i'ñ huidiibì ca' niminaa xii y'o'ocy. Chi tienaa'y'ah+y je ye'eyd+jc ma je Dios yhuinduu janch mic, janch ooy. Chi Dios xii mooy je ye'eyd+jc, Adán.

Dios anajty ooyduuñ tu'uc agueemy ma je'ep china'ay Adán. Je agueemy anajty ooy y'ooyty. Hue'e anajty xii+jty Edén. Chi ma je agueemy jiiip anajty aay ujtz huidiibì miið tiim cha'm. Jiipy agueemy cujc anajty mejtz quipy. Tu'uc quipy hue'e juucy'ajt miið anajty e yi jadu'ucpi quipy huiddi yajnejhu+i by yi ooybi etz yi jibicpi.

Chi Dios nimaay: Je'ebi miich mjii+cxy tu'uc'òciy yi ujtz tiim ma je quipy jiiip ma yi

agueemy. Yá' huádiibi janch táy, yá ujtz tím ma je quipy huádiibi xyajnejhu'íhuip ca' huaad mjiicxípy. Pen mjiicxípy, m'ó'ogípi miich.

Tu'uc xíí Dios mímíni tu'uc'óciy íyujc animal etz joon. Chi nimaay Adán co huen xímoo'ya'ay e jadu'n je'e tuuñ. Ca' anajty Adán huádiibi míd chiná'ahuípy e pin míd cápxípy mídí'aguipy. Chi Dios minaañ: Ca' y'ooyty co naydu'uc pajc yá ye'eydíjc; jac ooy co nyaj'oyíyím tu'uc jiaaymíd.

Chi tu'uc xíí Dios yajmí'o'cy Adán. Ma'ayjoty yajp'dzimí tu'uc quiaachpajc. Chi míd je'e quiaachpajc ooyduuñ tu'uc to'oxya'ay. Co Adán oy jiuuyujcy, chi Dios mímíni je to'oxya'ay ma Adán. Co Adán y'ijxy, chi ooy jiootcugí'íy e minaañ: Dayaabi to'oxya'ay ngí'm xiixyích ngí'ímbájcích. Paacy chambaad jadu'n xíí tiempo tu'uyo'oy yá ye'eydíjc ixmadzípy tiaj tieedy e míd dzíná'ahuípy to'oxya'ay co tú'ucíy ajcxy je'e. Chi xímoo' je to'oxya'ay, Eva.

Je Adán etz je Eva ni'ihua'atz ijxhua'atz anajty huídíjtcíx, ca' ajcxy anajty tzo'odu'n nejhu'íy co ac míd anajty ajcxy ooy huinma'añ.

Adán etz Eva Capxco'omidoodaacp Yi Dios

Gen. 3

Isaiah 14:12-16, Ezekiel 28:14-19

Dios yajcojy tu'uc'oc̄y hūdii iyaa naaxhuiifb̄ etz tzajpjoty. Nañjadu'n yaj'oȳȳ ȳ' hūdii yajquejxyo'opy tzajpjoty. Ȳ' ajcxy j̄hū'ñ̄ ȳ', ca' ni'ni'icx mīid̄ty.

Jety'ajty ȳ' m̄jcu'u ȳ' anajty jiipy nayyajnaaxyii ma Dios yhuinduu jadu'n nej xweetz nayyajnaxyii ma coodunc. Hue'e anajty xī Lucero. Co anajty Dios tiunc mo'oyii m̄jp̄ nej je'ep huaad ane'emy chi oy jacni'ic am̄j aḡx nayj̄hū'iyii co oy tiunc paaty. Chi je Lucero, je m̄jcu'u, huin'ñ̄ ajcxy jacjadyii Dios quiejxyo'oyb̄id̄jc e chi ajcxy paan̄cx̄. Jac m̄j ajcxy oy naygo'omaay nayyajnax. Hue'e ajcxy tijy anajty mīm̄da'agaamy ȳ' Dios.

Chi Dios jiip yajp̄dz̄mn̄ tzajpjoty co tiuund̄gooy m̄j. Chambaad ȳ' m̄jcu'u etz ȳ' ca'ooyb̄ iyaa naaxhuiifñ̄ hūdity.

Je m̄jcu'u huin'ñ̄naamy anajty je Eva. Chi yajt̄ḡiȳȳ je tza'ñ̄. Chi je tza'ñ̄ niin̄icx ma je Eva am̄dooy: ¿Nej Dios ca' niiducy co ȳ' ujtz tza'm ca' huaad m̄j̄icx̄ib̄? ¿Hūdiib ma je agueemȳ?

Chi je Eva oy y'adzooy: Je'ep ñ̄ch nj̄icx̄ich tu'uc'oc̄y ȳ' ujtz t̄im. Tu'uc pajc je'ey hūdii

cujc'amy janch t̄iy ca' xyajj̄īcxá'añich. E ca' īich huaad nni'idofñ. Dios xyñimá'ayich pen nj̄īcxp̄ich n'Ḷ'oḡib̄ich.

Chi je m̄jcu'u Eva oy n̄imaay: Ca' jiānch̄ity, ca' ajcxy m'Ḷ'oḡip co ȳ ujtz t̄im mj̄īcx̄ip. Je'e ȳ janch t̄iy m'idip jadu'n nej Dios co mnejhūīydā'ahūp tu'uc'Ḷciy ti jaty - je ooyb̄ etz je j̄b̄ic̄p̄.

Chi je Eva oy niin̄icx je ujtz t̄im. Chi y'ijxy co ooy y'ooȳty. Chi tujcy. Chi j̄īcxy. Chi mooy Adán, Chi Adán nañ jīīcxy. Jadu'n je Adán etz je Eva ca' Dios capxym̄dooy.

Co ajcxy j̄īcx̄taay je ujtz t̄im, chi ajcxy nay'ijxpaat co ajcxy ni'ihua'atz ijxhua'atz. T̄i anajty ajcxy j̄b̄ic̄ huinma'añ nejhūī'iy. Chi ajcxy je ujtz aay m̄jhuinb̄ oy tucy. Chi ajcxy nayyajhuind̄iȳīȳ.

Huinit tzuu Dios miifñ m̄gapxa'añ je Adán etz je Eva. Co ajcxy m̄dooy co je Dios quiapxy, chi ajcxy ch̄iḡīy e jiahuingoyu'utzaamy.

Chi je Dios oy m̄jhuooy je Adán. Chi n̄imaay: ¿Tii mduumby, Adán? Chi Adán y'adzooy: T̄i īich jaam̄dooyich co t̄im capxy. Hue'e ooy ndz̄iḡf'iȳich anajty co nnay'ixiij̄ich co nni'ihua'atz n'ijxhuá'atz̄ḡich paaty t̄i njaahuingoyú'uch̄ich.

Chi Dios ñímaayí: ¿Pín tì xyñíma'ay co miich mni'ihua'atz m'ijxhua'atzí? ¿Nej tì ujtz tìim mjíicxí? ¿Yí' huídii nyajnímaay co ca' huaad mjíicxí?

Chi Adán y'adzooy: Yí to'oxya'ay huídiiib nmíidích, yí' tì xymó'oyích e tì njíicxyích.

Chi Dios amídooy je to'oxya'ay: ¿Ti miich tì mduufí?

Chi je to'oxya'ay aadzooy: Yí tza'ñ yí' ooy xyhuin'íííích paaty íích yí ujtz tìim tì njíicxyích.

Chi Dios nímaay je tza'ñ: Cham co jadu'n tì mduufíígooy naydu'uc tzaachpyí myajnícxa'añ ca' jac huídii jaty íyujc animal jadú'níty. Mmo'oxac mnaaxpaahuitzípy mbaajuuguguip e miich ja'ay xymídzíp'adííby.

Chi Dios nímaay je to'oxya'ay: M'ixíp mbaadipy m'unc míid yí tzaachpí. Nañjadu'n yí mña'ay xyjactím'ané'emípy.

Nañ Dios nímaay Adán: Co íích miich tì xycapxco'omídooda'acy jadaachambí nej mdzína'ahuípy, míc mnaymídunííjípy ixtím mxííbeedííjíp. Chi je naaxhuiíñ yajmuxipy apy ujtz etz jíbíc ujtz. Chi m'ó'ogfí e mnaaxtígí'íhuípy com

naax t̄t̄ch miich t̄t̄ nyajcojy nañjadu'n
m'aahuimbid̄t̄py naax.

Chi Dios t̄yujc yaj'o'cy e xojxy Adán etz je Eva
m̄t̄t̄d t̄yujc ñi'ac. Huinit ajcxy yajp̄idz̄t̄my ma je
agueemy, ȳt̄ Edén. Chi ȳt̄ Dios p̄ida'acy ma je
agueemy aguu je'e quiejxyo'oyb̄d̄t̄jc. Ȳt̄' ajcxy
mīt̄t̄d pujx hūd̄ii j̄t̄n m̄t̄t̄d cuend'ajty je agueemy
y'aguu, ni p̄t̄n ca' huaad tīḡt̄'̄ty.

Adán etz Eva Metz Mianc

Gen. 4

Chi co je tiempo ñajxn̄t̄ Eva tu'uc mianc paty.
Je'e xīt̄t̄ mooy Cañ. Chi jadu'uc y'unc paaty
xīt̄t̄mooy Abel. Chi je Cañ hue'e je'e anajty
coogam, ooy m̄j it yu'uy. Maay ooy tijaty ni'ipy.
Chi je Abel je'e anajty coo't̄ȳt̄j̄c̄ty, maay co'obixy
anajty mīt̄t̄d.

Tu'uc x̄t̄t̄ Cañ huinmaay co Dios mo'ohua'añ
huindz̄t̄ḡt̄'̄ñ. Yajm̄t̄t̄yooxa'añ ujtz t̄t̄m hūd̄ii t̄t̄
niiduunḡt̄'̄y. Chi Dios ca' ja'ayḡt̄daacy hūd̄ii
anajty t̄t̄ jaayajm̄t̄t̄yojxyii Cañ.

Chi jadu'n Abel mo'oy huindz̄t̄ḡt̄'̄ñ ȳt̄ Dios.
M̄n̄t̄cxy co'obixy uncoop ni'icxp̄t̄ oy mo'oy. Chi
m̄t̄t̄d Abel yhuindz̄t̄ḡt̄'̄ñ oy Dios ja'ayḡt̄daacy.

Huinit Cañ ñayyajjootma't̄t̄. Chi Dios n̄t̄maay

Caïn: ¿Nej co mnax mdigí'íy janch ajootmá'típ? Ca' y'ooyíty huídii tì mduuñ paaty ca' nja'aygída'aygích. Pen nañ ooybì ixypy tì mduuñ nañ ooy ixípy nja'aygídá'aygích.

Chi Caïn ni'igí ooy mǎjootma'aty je'e y'uch. Tu'uc xíí Caïn nǎmaay y'uch: Tzoc ajt jǎmím ma ngamdǎjcích. Chi jiip oy Caïn mǎdzíp tzooñ je'e y'uch Abel. Chi y'uch yaj'o'cy.

Chi Dios amǎdooy Caïn nǎmaay: ¿Ma m'uch Abel?

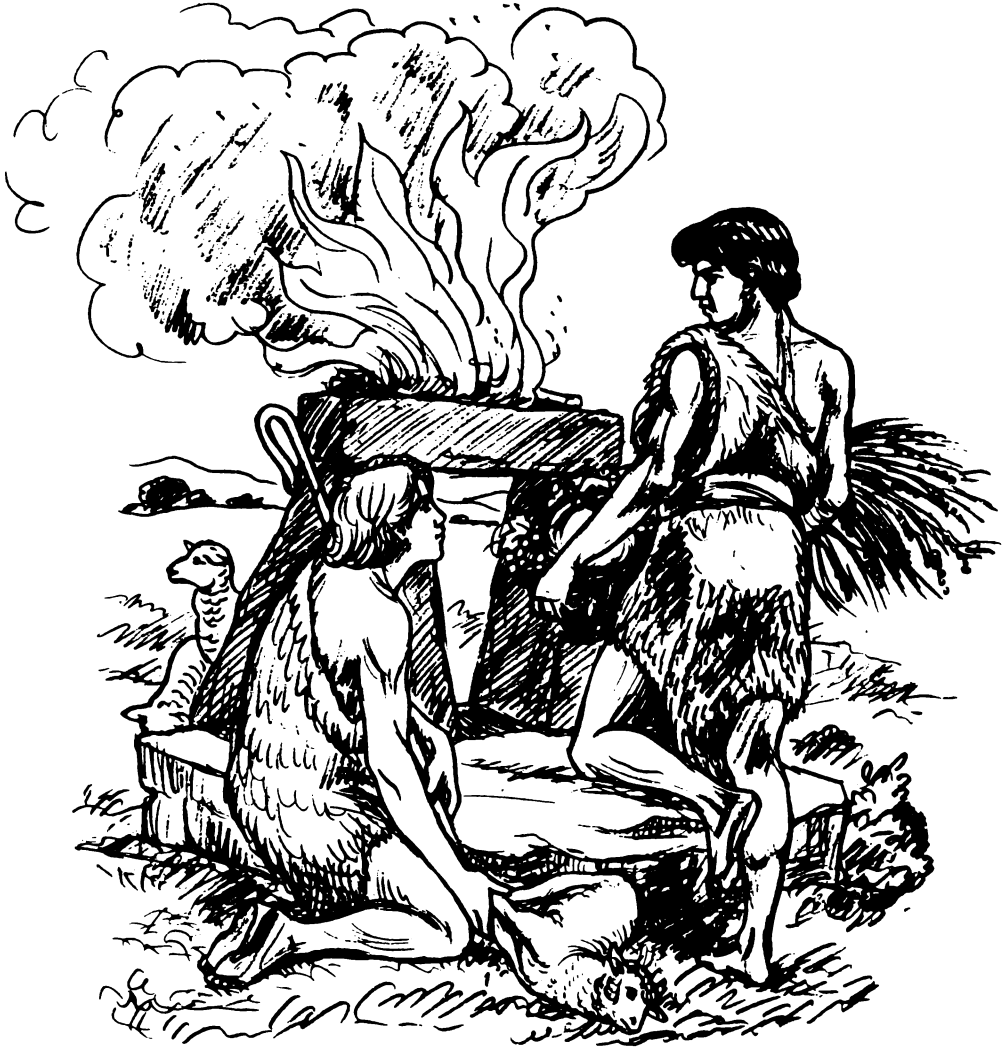
Chi je'e y'adzooy: Ca' nnejhuǎ'íyích. Ca' xypaatpích ncuend'adípích n'uch.

Dios tì nejhuí'íy huídii bì Caïn tì tuuñ, chi nǎmaay: Caïn, mǎíd yì mbocy quiíxpì yì mbída'acy ca' yhuinduhuipy, e miich mnǎcxípy oy mhúididípy ooy jeguembaat. Chi m'ixtá'ahuípy mjíicx mbícy huen tím ma ámyíty.

Chi jadu'n mǎíd piocy quiíxpì Caïn chooñ ma tíj c e ñí cxy ma Nod ñaaxjoot.

Chi Eva jadu'uc mianc tì paty e xíímooy Seth. Seth oy co'obíjcy mǎbíjcy je Dios.

Hue'e je'e Adán mǎíd anajty taxtujc mǎgo'opx ja'iipx majc jǎmíjt co oy y'o'cnì e mǎíd anajty maay y'unc ana'ac etz y'ap y'oc.

Huinit Seth jəm piɨjcy. Chi ajcxy tu'uc unc piaty e xɨmooy, Enós. E Enós maay y'unc miɨd. Chi Enós y'unc y'ana'ac maay y'unc mɨd, e je'e ajcxy ca' ajcxy Dios capxymidooy.

Je Tuu Niigoom

Gen. 6,7,8

Co ooy xɨ jəmijt ɲajtzni'inɨcxɨy, chi jadu'n jajty co ja'ay ca' Dios oc capxco'obɲccɨxnɨ. Chi naymɨdzipdzoondɨaygɨxnɨ nidu'uc'ócɨy. Chi Dios minaañ: Ca' yɨ' tiəm'oyɨy co ɨch ja'ay ngonuucɨch jii naaxhuiñ. Hue'e janch tɨy miñ n'ocyajco'otɨgooydɨ'ayɨch tu'uc'ócɨy ja'ay etz ɨyujc animal. Jadu'n Dios mina'añ.

Jəm anajty tu'uc ye'eydɨjc, xɨjɨty Noé. Ooy anajty ooy já'ayɨty tudɨ'ayguɨty, e cuyduumy yajxon Dios y'ané'emɨn. Paacy Dios Noé paa'ɨyooy.

Noé anajty mɨd tugɨc mianc, xɨjɨty anajty Sem, Cam, Jafet. Nañ ajcxy quiapxmidooby anajty yɨ Dios.

Chi Dios nɨmaay: Noé, nqueexaamyɨch tu'uc mɨj tuu, nyajcɨxta'ahuaamyɨch tu'uc'ócɨy je naaxhuiñ ja'ay huɨdiib ca' xycapxmidooyɨch. Miich myaj'oyɨ'ɨ tu'uc barco mɨjpɨ mɨd miich etz m'unc m'ana'ac quiɨxpɨ. Myaj'oyɨ'ɨ je barco jadu'n nej mɨj tɨjc ooyduuñ mɨd pu'y. Chi yaj'aduc tɨgoty'amy etz

t̄iba'ay'amy m̄id'tzixy oomy. Chi mb̄id̄á'aguipy tu'uc ventana ma t̄jcn̄i'icx, etz tu'uc t̄j̄c aguu m̄id y'aḡt̄t̄. Co nguex̄ip̄ch ȳt̄ m̄j̄ tuu, miich, m'unc mdo'oxȳt̄j̄c etz mxecy md̄t̄'ḡf̄'̄ihūp̄ ma je barco. Jadu'n Dios mina'añ.

Nañjadu'n Dios minaañ: Mb̄id̄á'aguip ma je barco m̄j̄p̄t̄ tu'uc casaad jaty tu'uc'̄oc̄t̄ȳ t̄yujc animal m̄j̄atpȳt̄ etz mutzj̄atpȳt̄. Chi je t̄yujc hūid̄ii ooyb̄t̄ mdz̄ŭ'udzip mb̄id̄á'aguipy huixtujc jaty ma je barco. Nañjadu'n mb̄id̄á'aguipy j̄iip m̄j̄t̄c̄xp̄t̄cy myojc̄p̄t̄quipy m̄id̄ m'unc mdo'oxȳt̄j̄c quīxp̄t̄ etz m̄id̄ je t̄yujc quīxp̄t̄. Jadu'n Dios mina'añ.

Chi je Noé capxm̄dooy je Dios, e tīḡt̄t̄ȳ m̄j̄ barco yajcojp. Hue'e anajty Noé m̄igoox m̄igo'opx j̄m̄j̄t̄ co tīḡt̄t̄ȳ barco yajcojp. Chi je'e mīt̄j̄t̄in mīt̄d̄t̄j̄c etz tu'uc'̄oc̄t̄ȳ ȳt̄ ja'ay n̄imaaygūixy: ¿Ti mdunc'ajtpy?

Chi Noé y'adzooy jadu'n nej anajty Dios t̄t̄ n̄ma'ayii e ca' ajcxy je'e ajcxy m̄b̄t̄cy. N̄igoob ajcxy je'e niixiicy yaaxxiicy je Noé. Ca' je'e ajcxy m̄b̄t̄j̄cy co Dios yajmiin̄py tu'uc t̄yo'n j̄iḡt̄x tīgooyd̄á'ahūpy ajcxy tu'uc'̄oc̄t̄ȳ t̄yujc animal etz je ja'ay. Ca' anajty tīm̄ tiu'y nim̄naa, je'ey anajty maanic ujtz yajxoocy. Je'ey anajty tuu'ajtp. Paacy je'e ajcxy ca' tuuncuend Noé.

Chi Noé ooy canaag j̄m̄j̄t̄ tunc'ajty chiin̄t̄ barco

yajmaay. Tudujc migo'opx jimijt Noé anajty miidity co barco yajmaay.

Huiniti Dios nimaay: Jadaachambi mdigiti ma mbarco: miich, m'unc, mdo'oxyjic etz mxecy. Co huixtujc xii je tuu nicx nguexipich. Jadu'n Dios mina'afi.

Chi ajcxy jadu'n tuufi. Yajtigi'iy je iyujc animal huidiib anajty Dios ti yajmujcy tu'uc casaad jaty, abicy je huixtujc jaty huidiibi ja'ay chu'uchip. Co anajty ajcxy jiiip tigtoty niiductujcpi ja'ay miid tu'uc'ociy iyujc animal, chi Dios agu'iy je tijc aguu.

Huinit tu'uc semaan, chi choondacy je comduu. Huixchigui'ipx xii tiuuy anajty xim tzuum. Chi ni'idujctaay tu'uc'ociy jindijc, tu'uc'ociy aay ujtz etz tuncop. Chi tu'uc'ociy je ja'ay etz iyujc animal huidiip tzinaapy iyaa naaxhuiiñ jyi'icxtaay. Je mij barco tiy'ifiaapy je'e anajty niihuingix. Jadu'n yidu'n yi Dios je Noé ajcxy oy nihuaafi yajtzoocy.

Je mij barco miid Noé, y'unc tio'oxyjic tiy'ifa'ay anajty niihuingix. Dios je'e anajty cuend'ajtp je barco, etz je'e huidiib anajty jiiip barcjoty. Ca' Dios Noé ja'aytigooy chii quejxy je' poj.

Co huixchigui'ipx xii, chii tuu oy ñajxy. Huinit je nii tiigiiñ co'omñajcpi.

Yi nii yajni'idujctaay je naax tu'uc migo'opx jahuixchigui'ipx xii (migoox po'o). Miiid je mmmigooxpi po'o chi oy tiiguiiñ co'omñajcp je nii.

Mihuixtujcpi po'o chi je barco oy huia'acxiipy ma tu'uc copxiip. Mmajcpi po'o chiini je cop xiip que'exi'icy. Co huixchigui'ipx xii ñajxy, chi je Noe oy je ventana yaj'ahua'ach. Co Noe ijxhuooch ma je ventana y'ijx co huen tiimma'aamyity ac nii que'exi'icp, ni tu'uc ma tuncop ca' ijxy, ni tu'uc ma quipychaa.

Chi tu'uc xii Noe yaj'ahuaach ventana e chi najtzmätziiy tu'uc joon jadu'n nej luut huiddi oy queec huiddiy niihuingix. Ca' je'e yhuimbijty. Chi Noe najtzmätziiy muuxy. Je muuxy ca' je'e paty ma ixtá'aguipy chi huimbijtni ma je barco. Chi jac'ahuixy jaahuixtujc xii huinit Noe najtzmätziiy mmejtz oc yi muuxy. Je muuxy huimbijty miiid tu'uc ujtz aay tzuuxpi. Chi Noe nejhu'i'y co je nii ti anajty ti'i'ich. Co mihuixtujcpi xii chiini midugii'ic'ocpi Noe najtzmätziiy je muuxy. Chi je muuxy ca' oc huimbijtni. Huinit Noe nejjuhuiiy co je nii ti je'e ti'i'ich yajxon.

Chi Dios nmaay Noe: Pdzfmgiix ma yi barco, miich, m'unc mdo'oxyjic etz mxecy. Myajpiddzmda'ay

tu'uc'ɔcɛy ɛyujc animal e mdɛgɛɛy maayɛɛby ma je naax. Chi ajcxy pɛdzɛmdaay.

Co ajcxy piɛdzɛmy ma je barco, chi ajcxy oy nayjɛhuɛɛy janch jootcujc yhuijytɛ'ɛcx, com tu'uc jɛmɛjt anajty ajcxy coo'acɛ'ɛy tɛ ity jiiip barco joty.

Je l'inch

Gen. 8:20 - 9:17

Chi Noé, je y'unc tio'oxyɛjc ajcxy je'e minaafi co Dios mo'ohuɛangɛx Dios cojuuyip mɛɛd co tɛ anajty fihua'anyii tɛ yajtzo'ogyii ma yɛ mɛj nɛɛgom. Chi tzaamaacxy Noé yaj'oyɛ'ɛy tu'uc altar. Jɛm yɛ' ni'ino'ogɛ'ɛy yɛ' huɛdii Dios mɛɛd huindzɛgɛ'ɛy. Jɛm tu'uc'ɔcɛy ni'ino'ogɛ'ɛy ɛyujc joon ooy jatpyi.

Chi Dios ooy xuucɛ e myinaafi: Ni ca' nmɛnaabɛch mɛj nɛɛgom njacqueexɛpɛch jadu'n nej jadaachambɛ tɛ jadyii. Ca' nyajcɛxɛpɛch tu'uc'ɔcɛy ja'ay etz ɛyujc animal. Nnejhuɛɛyɛch co ca' ja'ay tyɛmtɛɛyɛɛty tzɛna'ahua'afi co ca' ooy jioothuinma'afi. Huɛdiibɛ janch tɛy nbɛdɛ'agɛbɛch jii tzajpcɛx je i'inch. Yɛ i'inch tɛy'ajt mɛɛd je'e co nimɛnaa xɛɛ jadu'uc mɛj nɛɛgom jiaadɛɛby. E ca' nyaj'o'octɛ'ahuɛbɛch ja'ay ajcxy etz joon ɛyujc. Jiibaadi oy capx'aducy.

Chi Dios Noé conuucxy. Chi oy nîmaay: Tiîgîîñî mmaayîîbyî ma naaxhuiîñ.

Chi Noé oy y'unc ana'ac tiîgîîñî maayîîby. Tu'uc'ôcîy îîch ajt n'ap'âjtîm je Noé.

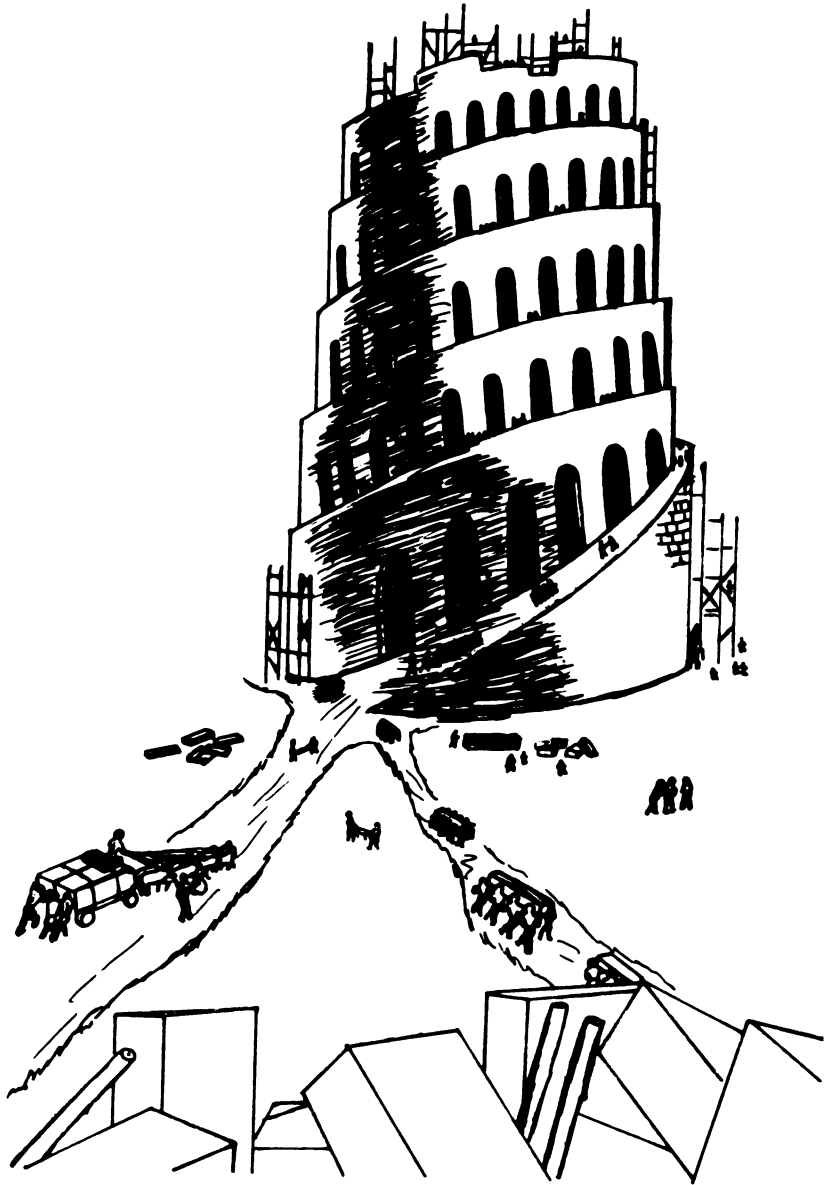
Nej Dios Yajtigach Ja'ay Y'ayuuc

Gen. 11:1-9

Tî anajty xîî tiempo ñajtzni'inîcxîîyîñî e je Noé y'ap y'oc tiîgîîñî maayîîbyî. Tû'ucîy anajty ajcxy y'ayuuc.

Co tiîgîîñî maayîîbyî chi oy naybîjchuâ'acxcîxnî xîm yîm chînaaydaacpîjcnî. Chi jada tu'uc xîî co ja'ay anajty huîdity, paatpy ajcxy tu'uc jooy ma Sinar ñaaxjoot. Chi tzînaaydaacpîjcy jîm. Chi ajcxy ñaynîmaay: Tzoc ajt nyajcôjîm ladrillo jaygue'e anajty nyajcîîhuîm. Chi nyajtuunîm ca'ydi tzaa nyajtuunîm. E chi naaxjoty nyajpîdzîmîm tzixy oomy e nyajtuunîm ca'ydi naax poch. Tzoc nitu'uc'ôcîy ndzînaayîm ma tu'uc cajp e nayco'omaayîm. Chi nyajcôjîm tu'ugî tîjc janch tîm cîjx'it ixtî jia'adip cujp tzajp.

Chi Dios y'ijxy jadaa e nejhuîy ajcxy jiothuinma'afî co chach amîj agîx nayjîhuî'yîi e cò ca' cuyduunaamy Dios y'ayuuc. Chi nîmaay: Ooy nayhuinjîhuîyîgîx ajcxy ti tiuunaamy co tu'ucîy ajcxy y'ayuuc, Ni tii ajcxy caatuunip jadachambî

hui'dii ajcxy t̄ jaayajniihuinmaaȳ'̄y. Jadaachambi
nyajt̄gaatzaamy ajcxy y'ayuuc ca' ajcxy jadip nej
ajcxy nayhuinj̄hui'̄'̄hūīpy, Jadu'n Dios mina'añ.

Chi jadu'n Dios tuuñ, Huinit co ja'ay ca'
nayhuiinj̄huīy chi ajcxy naybijchua'acxy chi
jadu'n oy hui'̄'̄my ȳ cajp mīid co ja'ay ca' Dios
y'ayuuc m̄b̄icy, Chi je cajp x̄ī t̄ yajt̄gach e x̄ī
mo'oy Babel, co Dios t̄ yajt̄gach ja'ay y'ayuuc.

Jadu'n Dios p̄jchua'ach ȳ ja'ay. Chi ja'ay
ñ̄cxy ma tu'uc'ōciy ȳ naaxhuiñ.

Noé Y'ap Y'oc

Gen. 11:10-32

Noé anajty mīid tuḡic mianc x̄īj̄ty: Jafet,
Sem etz je Cam. Chi jada'a Sem mīid tu'uc mianc
x̄īj̄ty Arfaxad, Arfaxad mīid tu'uc mianc x̄īj̄ty
Sala. Je Sala anajty mīid tu'uc mianc x̄īj̄ty
Eber. Je Eber y'unc anajty x̄īj̄ty Peleg. Je Peleg
y'unc x̄īj̄ty anajty Reu. Je Reu y'unc anajty
x̄īj̄ty Seruge, je Seruq y'unc x̄īj̄ty anajty
Nacor. Je Nacor y'unc x̄īj̄ty anajty Taré. Je Taré
mīid anajty tuḡic mianc: Abram, Nacor, etz je
Harán.

Harán anajty mīid tu'uc mianc x̄īj̄ty Lot.
Harán oy y'o'ocn̄i ma je Caldea ñaaxjoot. Je Nacor,
Abram y'uch oy p̄jcy mīid tu'uc to'oxya'ay x̄īj̄ty

Milca, Abram tio'oxyjtc anajty xijity Sarai. Ca' Sarai tiim y'unc'ijxy.

Tu'uc xii je Taré chooñ ma Ur ñaaxcajp, ñicxa'añ anajty ma Canaán ñaaxjoot. Chooñ anajty miid mianc Abram, Abram tio'oxyjtc etz miid y'ap manc, Lot. Jim Harán huia'acxjtp ajcxy jecy. Chi Taré jim oy y'o'cní. Hue'e anajty miidity mejtz migo'px jaamigoox jimijt co oy y'o'cní.

Abram Chooñ Harán

Gen. 12

Chi co je xii jimijt oy ñajxní, Dios nimaay Abram co huen tzooni ma Harán e huen nxcy jeguem'it ma huingbñ naaxjoot huðdii Dios yajni'ixí'huaanip huðdii miid gapxytuun co mio'ohua'añyii Abram je naax.

Chi Abram tiu'ubijcy, chooñ Harán nixc jim Canaán. Chi miid tzooñ Lot etz tu'uc'ocíy tiuumbidjtc e tijaty huðdii anajty miid.

Chi Abram chiñaaydaacpíjcy jim Canaán ma je mij joy xijity More. Co ca' jim jecy china'ahua'añ ma tu'uc it ca' anajty tiijc cojy; coochac tije anajty yajtuñy. Chi Dios Abram miigapxi mimejtz oc nimaay: Jadaayaabñ naax nniimo'ohuaaymich miich, m'unc, etz m'ap m'oc. Jadu'n Dios mina'añ.

Chi jɛm Abram tzaamaacxy yaj'oyɛɛy ma yɛ Dios mɛɛgapxa'añ, ma Dios cojuuyɛp yajnaxa'añ.

Abram Nɛcxy Ma Egipto N̄aaxjoot

Gen. 12:10-20

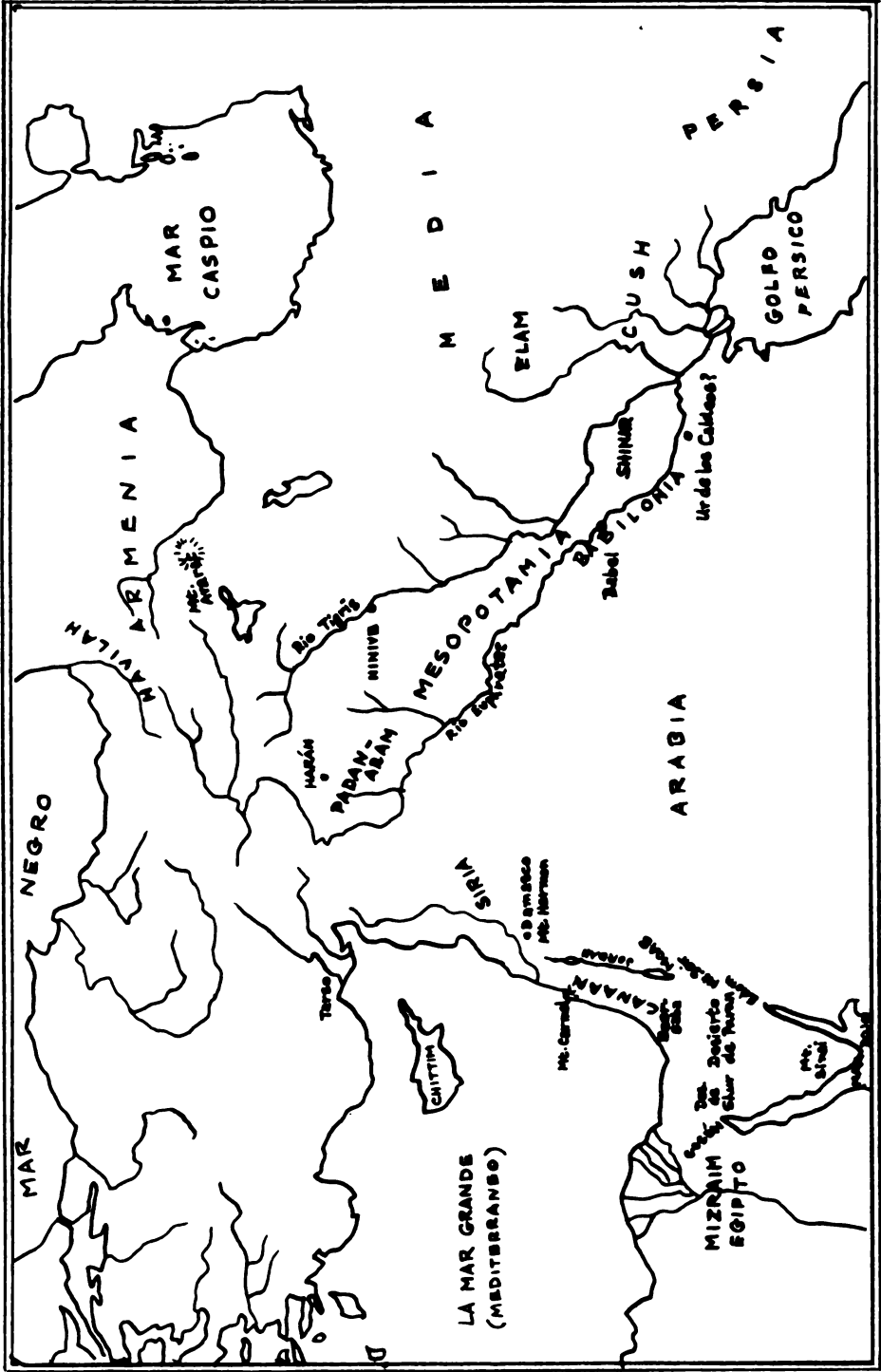
Chi oy ja'ty co tu'uc mɛj yuu oy ñaxcɛɛdacy jɛm Canaãn. Chi Abram chooñ jɛm quiɛɛdacy Egipto ñaaxjoot. Co Abram mɛɛhuingooñ je Egipto, chi ooy chɛgɛ'ɛy joot'ajtɛ: Ooy ndo'oxyɛɛjcɛch chach ooyɛty yɛ'. Co ixɛɛpy yɛ Egipto ja'ay y'ijxy, chi xyaj'ɔ'ogɛɛbɛch, e mɛɛdzɛnã'ahuɛpy ndo'oxyɛɛjcɛch.

Jadu'n Abram huinmaaby, paty nɛmaay je'e tio'oxyɛɛjc: Pen jii pɛn xy'amɛdooy ¿Mbɛn'ajtpy miich? Jadu'n m'adzoohuɛpy: Abram n'ay'ãjtypɛch yɛ'. Huinit ca' tii ɛyo'n nbaatɛm.

Chi jadu'n jiajty co Abram jia'ty jɛm Egipto, je rey Faraõn mɛɛjtuunmɛɛdpɛ y'ijxy je Sarai. Chi ijxy co ooy y'ooyɛty. Chi ñɛcx coodɛɛy'ajt'ajtp ma Rey. Chi Sarai yajnɛcx ma Rey tiɛjc co je Rey mɛɛdzɛna'ahua'añ.

Chi je Rey oy mɛgu'uc'adyii yɛ Abram mɛɛdzɛ je to'oxya'ay quiɛɛxpɛ, mooy co'obixy, huaj, ɛyujc, camellos etz tiuumbɛɛdɛjc: ye'eydɛjctɛjc etz to'oxya'aydɛjc.

Huinit Dios mɛɛjootma'ty je Rey. Chi quejxy mɛj

tyo'n mīd co je Rey mīdzina'ahua'añ Abram
tio'oxyjç. Co je Rey nejhuīy co Sarai Abram
tio'oxyjç'ajtpy huinit mījhuooy je Abram e nīmaay:
¿Nej co jadu'n tī xyhuiin'īīñīch co je to'oxya'ay
je'e miich m'uch? Chi nīmaay: Cha mdo'oxyjç, mīd
nīcx. Chi je Rey quejxpīdzīmy Abram jīm Egipto.

Chi Abram choonī e jadu'uc tecy ñīcxy jīm Canaān
jia'ty ma Betel ma je tzamaacxy tī anajty
yaj'oyī'īy. Chi huimbijty mīd tio'oxyjç, mīd
y'uch Lot etz ti jaty anajty mīd.

Lot etz Abram Naybijç-hua'acxi

Gen. 13

Je Abram etz je y'uch Lot ooy anajty
quioohūājty quioo'īyūjçty etz quioomeefīty. Chi
je Lot tiuumbīdījç huīdii huaj īyujç cuend'ajtpy
naymīdzipzoon mīd je Abram tiuumbīdījç. Hue'e
ajcxy ñaynīmaay co ca' it huiāadī'īy ma īyujç
animal y'oguipy.

Chi Abram nīmaay yī' y'uch Lot: Ca' huaad
ndziptuunīm tu'uc juucymīgu'uc. Huīdii janch tīy,
miich huin'ijx ma mnīcxī'īy, e īīch n'ocnīcxīch
huinctuum. Chi je Lot ijxy je mīj jooy ma je Jordan
mīj nīība'a co ac ta'agnaax anajty etz ooy
y'ooyty.

Chi je Abram etz Lot ñaybijçhua'acxi. Chi Abram

ch^hnaaydacp^hjcy ma Hebr^hon ñaaxjoot ma Mamre
yuucjoot. Chi Lot ch^hnaaydacp^hjcy ma je Sodoma cajp
j^hm ma je jooy. Hue'e je'e anajty je Sodoma ja'ay
ooy anajty j^hb^hc ja'ay e ca' Dios capxm^hidooy.

Chi Dios m^hidug^hi^hc oc m^hi^hgapxy je Abram, n^himaay:
Huen ma'aamy^hty mnajtz'i^hjx^hf'^hi^hhu^hpy, ma x^hi^h
pi^hdz^hmy, ma x^hi^h qui^hda'acy, ma poj pi^hdz^hmy etz ma
madza'a cruutz pi^hdz^hmy, Tu'uc'^hoc^hy je naax hu^hdiib
m'^hi^hjxpy, ac miich mje'e'ad^hi^hby, m'unc etz m'ap
m'oc. M'ap m'oc ooy jaamaay^h'^hy naax^hn pu'ux^hn, ni
p^hn ca' jadip nej m^hchoohu^hpy ajcxy. N^hcx,
yajhuidid^h'^hy je naax hu^hdii miich nmoopy.

Abram Y'uch Lot Niihua'añ

Gen.14

Tu'uc x^hi^h niig^hdaac^h m^hdaax Rey adziptuumbejt^hp^h
ma je Sodoma cajp ma anajty Lot ch^hna'ay. Chi je
m^hm^hdaaxp^h Rey oy m^hmada'acy je Sodoma ja'ay. Chi
ajcxy meetztaay^h ti jaty j^hm Sodoma, nañ yajmajtz
Abram y'uch, Lot, e yajn^hcx^h.

Co Abram m^hidooy nej t^h jiadyii, chii
huoodzoondaay tu'uc'^hoc^hy y^h' jia'ay etz mi^hgu'uc
hu^hdii anajty t^h m^hidcapxytuuñ co anajty
ñaybubed^haan^hg^hxy. Chi ajcxy paadzoof^h paayo'oy je
nim^hdaaxp^h Rey. Chi oy najtzpaadi^h'^hy cootz. Chi
ajcxy ti^hg^hi^hy tziptuumb. Chi Abram ajcxy yajqueecy
je nim^hdaaxp^h Rey. Chi oy Abram miada'acy p^hjctaa^hy^h

tu'uc'ɔciy huɔdii anajty tɛ mieechii, Lot etz tu'uc'ɔciy je ja'ay huɔdii tɛ anajty maachii. Chi Abram mɛhuimbijtaay.

Co Abram mɛhuingoɔn Sodoma cajp, chi pɔdzɛmy jɛjpcobaadɛyɛ je Sodoma Rey etz je Salem Rey huɔdii xɛ Melquisedec. Je Melquisedec hue'e je'e anajty teedy'ajtp. Chi je'e je Abram tzajcaacy yajcaay. Chi conuucxy e nɛmaay: Co'omay miich cham, Abram, etz co'omaay je mɛjptɛ Dios tzajpjotɛpɛ huɔdiib tɛ xypubety ma je tzip.

Huinit Abram oy yajhua'acxy e pɔdaacy majc pɛty tu'uc'ɔciy yɛ huɔdii tɛ paty ma je tzip. Chi tu'uc pɛty mooy yɛ Melquisedec.

Chi co Abram mɛhuingoɔn Sodoma je Rey nɛmaay Abram: Yajnihuimbidɛbɛch je ja'ay huɔdii tɛ miaachii, Tu'uc'ɔciy huaj ɛyujc, meɛn tijaty ac miich mje'e.

Chi Abram y'adzooy: ɛɛch tɛ ngapxtuufɛch mɛd Dios co ca' ɛɛch huaad ni tii mbɛgɛpɛch ma miich. Huinit miich mɛayqo'omaayɛɛby co miich jada' tɛ xymɔ'oyɛch ɛyujc cohuay etz huiit meɛn. Hue'e je'e janch tɛ yɛ'yɛ xyajnihuimbidɛpɛch yɛ jɛɛcxpɛty huɔdii ɛɛch nja'ay tɛ jɛɛcxy. Yɛ' janch tɛy mmo'o ti jaty huɔdii tɛ xypubɛtyɛch.

Dios Capxtuuñ Miid Abram

Gen. 15

Chi jiajty co Abram cumaay. Cuma'ayjoty m̄dooy Dios quiapx f̄ma'ayii: Ca' mdz̄ḡ'iy, miich Abram, t̄ch miich nguend'ajtpy. Oy'ájt̄n nmo'ohuaamy. Jadu'n Dios mina'añ.

Chi Abram y'adzooy: Huindz̄n Dios ¿Ti miich xymo'ohuaam̄ch co mimnejhūt̄py co t̄ nm̄jja'aȳt̄ñich? Ca' nm̄t̄d̄ich ni tu'uc nm̄nc̄ich hufdii t̄ch nd̄jc nb̄da'acy nyajm̄t̄hūf'̄m̄b̄ch.

Chi Dios f̄maaȳ: Miich mdo'oxȳjc tu'uc unc piaadipy. Min t̄ba'ay. Ix je madza'a co janch maaȳty. ¿Nej m̄ajtpy nej mm̄choohuipȳ? Miich m'ap m'oc maȳf'̄hūpy jadu'n nej ȳ madza'a. Jadu'n Dios mina'añ.

Chi Abram m̄b̄jc jadu'n nej Dios t̄ f̄ma'ayii. Chi Dios ja'ayḡidaacy co Abram m̄b̄jcy je'e y'ayuuc.

Chi Dios n̄maay Abram: Miich m'ap m'oc n̄fcx̄ip jeguem'it. Chi j̄m ooy jecy mīt̄dunipy adz̄na'ahūpy. Chi ooy yajtzaachtuun̄py ajcxy. Chi t̄ch nd̄yduun̄pȳch je ja'ay hūdii anajty tzaachtumb m'ap m'oc. Ca' miich je'e t̄yo'n m'ix̄ip mbaadipy. Huinit nyajtzoon̄p̄ch ajcxy j̄m, nyajmiin̄p̄ch iyaa ma anajty t̄ y'octzoomb̄. Chi

jadip co ca'n± je tiempo y'agooty m±naa anajty tzaachp± nmδ'oy±ch y± Amorrheo ja'ay hu±dii tz±naaby cham ma miich mnaaxjoot.

Jadu'n Dios capxtuufñ m±±d Abram.

Agar Mianc

Gen. 16

Sarai hue'e anajty m±jja'ay ooy, paacy n±maay Abram: Ca' jadaa n'unc'ixá'añ±ch. Jac huaad jadaa co miich nbo'oduumb±ch mm±±d tz±nā'ahu±py. Ca' jéty±ty co y±' y'unc'ix±py e je'e ajt ngaa'únc'ájt±m. Jadu'n anajty ajcxy jecy'ajty m±±d costumbre.

Chi Abram Agar m±±d tz±naay. Chi Agar y'ijxy co y'uncbaada'añ. Chi niixi'icy yaaxi'icy yhuindaj. Huinit Sarai n±maay Abram: Ooy ±±ch nbo'odúmb±ch chaach xyniixi'icy xyajxi'ig±ch.

Chi Abram minaañ: Miich ijx nej mduuna'añ y±'.

Co Sarai Agar nigapx nii'o±±py chi Agar queecy. Co jia'ty ma tu'uc n±±gop chi j±m pioocxy. Chi j±m piaat± tu'ug± Dios quiejxyo'oyb± Agar. Chi am±doohu±: Agar ¿Ma mdzooñ e ma mn±cx?

Chi Agar y'adzooy: J±m ndzooñ±ch ma Sarai nhuindájt±ch. Y±' ngo'ogueecp±ch.

Chi je Dios quiejxyo'obyi nimaayi: Huimbit ma Sarai e cuuyduun ti jaty xyajnimaby. M'unc huidiib myajmaax'unc'adaamy hue'e mximδ'ohuipy Ismael. Jadu'n ida'añ nej ahua'an iyujc, mīdzip'adaanip mīd huen tim pñity. Chi maayi'ihuaamb ooy.

Chi Agar oy y'aadzooy: Cham janch tiy ti n'ijxich co Dios ti xyni'ijxcidā'agich e ti xypubētyich.

Chi Agar yhuimbijty jadu'uc tecz ma Sarai. Chi jim y'uncbaty e ximooy Ismael.

Abram mīdity anajty mīda'apx jaatudujc jimjt co Agar y'uncbaaty.

Dios Mina'añ Co Sarai Y'uncbada'añ

Gen. 17

Co Abram mīd anajty mīda'apx majc mocx mīdaax jimjt, chi Dios fiaygue'exi'ici ma Abram nimaay: ich yī Dios mic'ajtmīdpi. Chi co Abram mīdooy Dios quiapxy chi cojxtenaay'ahuīy.

Chi Dios nimaay: Hue'e je'e nyajtīgatzaamyich mxī. Jadachambi hue'e je'e mxī'adiīby Abraham, canaan Abram. Chi jadaa ijxpejt jadu'n mguuyduunip: tu'uc'ōcīy mmanc etz yī ye'eydījctījc huidiib mmīd, mseñjī'y ma xyiixy. Jadu'n mduunīpy co yī m'unc pi'ic'adiīpy chi jada co tuctujcxījī'y huinit

mseñj'f'ihuipy. Chi mmanc etz m'ap m'oc quiuuyduunipy jadaa ijxpejt jaygue'e yajja'aymetzip nej ich t' ngapxytũñ'ich m'íd miich. Pen jii tu'uc ye'eyd'jc huídii ca' cuuyduunipy ich n'ayuuc nyajqu'eg'ib'ich y' co ca' cuuyduuñ' ich n'ayuuc. Chi Abraham cuuyduuñ' nej Dios n'imaay nej tuunipy.

Chi Dios n'imaay Abraham: Nañ jadu'n nyajt'gatz'ip'ich Sarai xi'. Hue'e je'e nx'ím'ó'ohu'ib'ich Sara. Chi je Sara y'uncbaadipy e capxpaaty co'omaay'idipy. Y' y'ap y'oc maayf'ihuipy; nije'edi' ajcxy rey'adip. Jadu'n Dios mina'añ.

Co Abraham jadu'n m'idooy, chi xiicy e joot'ajt': ¿Nej jada'a jadu'n jiaadipy co ich etz Sara t' m'ijja'ay'if'í? Co nm'íd'ich m'igo'opx j'm'ijt etz Sara m'íd mada'apx majc j'm'ijt.

Huinit Abraham n'imaay Dios: Hue'e ix'ipy mm'ó'ohu'ipy tu'uc'óc'y y' ooyb' ma Ismael.

Chi Dios n'imaay: Hue'e mdo'oxy'jc Sara piaadipy tu'uc mianc jadaachamb' j'm'ijt e mx'ím'ó'ohu'ipy, Isaac. Ngapxytuun'ip'ich m'íd Isaac etz m'íd y'ap y'oc tu'uc capxytuun'í huídii y'idip huin'ix'. Ca' t' mdajy maay m'íd Ismael qui'xp'. Ich ngonuucxaamy nañjadu'n. Ismael miaay'ihuipy majc metz y'unc'idipy. Janch m'j cajp y'idipy. Jadu'n Dios mina'añ.

Dios Quiejxyo'oybidijc Jia'ty Ma Abraham Tiijc

Gen. 18:1-15

Abraham china'ay anajty ma je Mamre yuucjoot. Tu'uc xii, cujc xii anajty, co Abraham anajty ina'ay ma quio'ochac tijc aguu. Chi huindxcpejty, e y'ijxy tugiiic ye'eydijc ma yi' yhuinduu. Mic'amy piidzimy etz capxocxy je ye'eydijctijc.

Chi nimaay Abraham: Ca' ma mncxipy. Mif n'ocncx nii nyajtzoofñ jaygue'e mdecypújip. Chi mncxipy mgo'ocna'ay ma quipypa'at. Chi iyaa nyajjiiicxip. Huinit je'ep mncx.

Chi mic'amy Abraham nxc ma Sara quio'ochactijc e nimaay Sara: Yaj'oyiiy harina caacy. Chi Abraham nxcy yaj'o'ocy tu'uc huaj manc. Chi miooy pio'oduumbi. Chi yaj'oyiiy je caayin uucin. Huinit co ti quiiiy, chi mooy, nañ huijtztaacy leche etz mantequilla. Chi yajcaay yi tugiiicpi ye'eydijc.

Huinit je ye'eydijc Abraham yajty: ¿Ma mdo'ocxyijc, Sara? Chi Abraham oy y'adzooy: Chiib tigtoty. Chi je ye'eydijc minaafñ: Yi mdo'oxyijc y'uncbaadipy, tu'uc ye'eydijc.

Chi je Sara anajty tienay ma tijc aguu. Co mdooy nej ajcxy mina'afñ chi xiicy e joot'ajt: Ti iich nmjja'ayiiñ, Ca' n'oc'unc'ixaanich.

Chi je Dios quiejxyo'oyb± n±maay Abraham: ¿Nej co y± Sara chach xi'icy? Ca' ni tii ch±p±ty m±±d Dios. Chi co je x±± tiempo n±cx paaty, nhuimbid±ch, e Sara y'uncbaad±py.

Abraham Mécxin Pijctzooy M±±d Sodoma etz Gomorra Ja'ay Quiixpi

Gen. 18:16-33

Huinit je Dios quiejxyo'oyb±d±jc tenaay±'±cy co n±cxa'af±. Chi Abraham m±±dn±cx oy tu'u j±jphuoohu±'±y. Chi je Huindz±n Dios n±maay Abraham: Nn±cxn±b±ch ma y± j±mb± cajp Sodoma etz Gomorra. Ca' njacmecxtugaan±ch co ajcxy j±m ooy j±b±c ja'ay. Ooy ti±m nyajco'od±gooyda'ayhuaamy±ch. Chi f±cxy je Dios quiejxyo'oyb±d±jc.

Huinit Abraham ti±g±±y Dios m±b±±jtzoob: ¿Nej myajco'od±gooyaamby± je tuda'acpy± ja'ay quipxy m±±d y± pocy ja'ay±? ¿Pen ix±py mbaady j±m Sodoma etz Gomorra huixchigui'ipx majc ja'ay tuda'acpy±? ¿Nej myajco'od±gooyaamy tu'uc'±c±y y± cajp±?

Chi Dios y'adzooy co ca'. Chi Abraham jaap±jctzooy Dios ixt±m± jia'ty ma iipx m±goox. Chi Abraham jacm±b±jctzooy Dios n±maay: Huindz±n Dios, ca' xym±±jootm±'ady±ch. Pen ix±py mbaady majc ja'ay tuda'acpy±, ¿Nej myajco'od±gooyaamy y± cajp±? Chi Dios oy y'adzooy co ca'. Chi Abraham yhuimbijtn± ma ti±jc.

Dios Yajco'odigooydaay Yi Sodoma etz Gomorra Cajp

Gen. 19

Co quioodziiy ma Sodoma chi Dios quiejxyo'oybidi jc jia'ty. Chi je Lot, Abraham y'uch, jim anajty ifna'ay ma tu'u aa jia'adiiy. Co je Lot je metzpi Dios quiejxyo'oybi ijxy (hue'e ajcxy que'exi'icy nej ye'eydijc), chi tienaayiiicy oy jipcobaadiiy. Co mihuingoofi chi cappocx e nimaay: Tun may'ajt jam ja'atta'ac ma ich ndijc.

Chi tu'uc y'adzooy: Nja'ata'agafich ma tu'u aa. Chi je Lot jaccohuaaniiy: Tun may'ajt. Huinit yi' ajcxy mid nicx ma tijc etz jim jia'ataacy. Chi Lot ajcxy yajcaay.

Chi je Dios quiejxyo'oybi amidooy je Lot: ¿Nej miich mmiid juucy migu'uc ma jadaayaabi cajp? Dios ti xyquexyich yajco'odigooyaamich jadaayaabi cajp, co yi ja'ay ooy chach tuundigooy.

Chi Lot niinix je'e mi'it. Chi oy migapx, nimaay: Tzoongix iyaa co Dios yajco'odigooyaamy jada cajp. Chi yi' ajcxy tyijy co nigoob jadu'n mina'afi e ca' ajcxy choona'afi.

Chi co quioodziiy je Sodoma ye'eydijctijc miifi ma Lot tijc. Hue'e ajcxy aado'oxyna'aa, chach jibic huihma'afi mmiidty. Chi ajcxy myinaandaacy:

¿Ma je ye'eydɨjc huɨdiibɨ tɨ jia'atta'acy iyaa?
Yajpɨdzɨm jada iyaa dayaabɨ ye'eydɨjctɨjc.

Chi Lot piɨdzɨmy, Chi yaj'aducy je tɨjc e
nɨmaay: Ca' huaad tii jɨbɨc mduunɨpy, ɨɨch metz
nnɨɨx nmɨɨdɨty huɨdiib ca'nɨ ye'eydɨjc ijxpaady.
Jac ooy co ajcxy pɨdzɨmɨpy, Tɨ yɨ ye'eydɨjctɨjc
jia'atta'acy ma ndɨjcɨch paacy ca' miich ajcxy ca'
ni tii jɨbɨc mduunɨpy.

Chi ajcxy y'adzooy: Que'ec jɨm. Miich ca' ɨɨch
ajcxy nmɨɨgoogɨjptɨ. ¿Nej ɨɨch ajcxy mdɨydunaamyɨ?
Cham janch tɨy miich ixɨpy nej ɨɨch ajcxy
xytuuna'añ, Chi ajcxy jaahuoojpy jaacojxy je Lot e
jaayajhuindɨgooyaamy anajty je tɨjc aguu.

Chi je Dios quiejxyo'oybɨdɨjc quiɨ'ɨcooxajjɨy
yajtɨgɨɨy Lot tɨgoty. Chi tɨjc'agɨɨy. Chi ajcxy
ja'ay oy yajhuindzɨ'ɨy. Ca' ajcxy ocpaadɨ je tɨjc
aguu.

Chi co xɨɨmɨy je Dios quiejxyo'oybɨ nɨmaay Lot:
Pɨdɨ'ɨc, pɨ'ecyɨm. Tzoonɨm mɨɨd mdo'oxyɨjc etz
mnɨɨx metzc huɨdii iyaa ma mdɨjc. Co Lot
huia'acxɨjpy, chi je quiejxyo'oybɨ miachp Lot
quiɨ'ɨ etz tio'oxyɨjc quiɨ'ɨ etz ɨɨɨx quiɨ'ɨ. Chi
yajpɨdzɨmy ma cajp. Chi yajnɨcx ixtɨ cajppa'a. Chi
je quiejxyo'oybɨ nɨmaay: Poyɨ'ɨcy nɨcxcɨx. Ni ca'
m'ixhuimbedip, ca'ydiɨ tii ɨyo'n mbaadɨpy. Nɨcx ma
yuugjoty huinit ca' m'ɨ'oguyɨpy.

Hunit Lot mina'añ: Ca'. Nnejhuiybiich co tñ xyñi'ijxcidã'agich. Co nñcxbiich poyi'icy tñ ñich anajty ca' ja'aty ma yuugjoot chi n'õ'ogibich. Ijx, jñm tu'uc mutz cajp tñm huigon yñ'. ¿Oc nñcxich jñmñ? Tñ ñich anajty njuucy'ajt ndzõ'ogich.

Chi je quejxyo'oybidiic oy y'adzooy: Tñ n'a'axf'iych jadu'n nej tñ mmina'añ. Ca' nyajco'odigooyã'añich yñ mutz cajp. Nñcx poyi'icy. Nhuinñtnich nduundigñ'ñhua'añ co anajty jñm mja'aty.

Chi co xññ nipejtnñ, chi jñm jia'ty Lot ma Zoar, jadu'n yñ' cajp xññ co mñtznñty.

Chi Dios yajca'ay jññ etz andzaa jñm ma Sodoma cajp etz Gomorra cajp yajco'odigooydaay yaj'o'octaay je jñbic ja'ay ajcxy. Chi je Lot tio'oxyñjc nayjññ'ijx e chi je ñi'ni'icx ahuimbijty jadu'n nej caandzaa tzaachech. Chi jñm tu'ugujc huñ'ñmy co ca' capxmidooy Dios y'ayuuc e tñ Dios tzaach pñdaacy.

Chi Abraham pñdñ'icy jopy. Chi mñj'ijxy ma'aamy je Sodoma cajp huiñ'ñmy. Chi ijxy oy jññ joc e tñ nejhuñ'ñy co Dios tñ yajco'odigooy yñ cajp. Abraham tñ anajty mñbñjctzooy Dios Lot quiñxpñ paacy Lot ca' ñyo'n paty, ca' y'o'cy ma je cajp.

Abraham Ñicxy Ma Neguev Ñaaxjoot

Gen. 20

Chi ñicx Abraham ma Neguev ñaaxjoot e jím chinaaydac pñjcy, Chi Abraham oy jadu'uc tecy mina'añ co Sara yñ' y'uch'ájtñp co tzñgñ'ñy je rey Abimelech. Chi je rey Abimelec yajñicxy Sara ma yñ' tiñjc,

Huiniti Dios cuma'ayjoty oy nñma'ay Abimelech: Tñ m'o'ocnñ miich co Abraham tio'oxyñjc mmñdzñna'ahuaanñ. Mñd yñ' ifña'ay.

Chi je Rey y'adzooy: Ca' nbocy nmñdñgñch co ca'

nejhuŋ'iyich. Abraham tš minaam co y'uch'ajtpy yš'.

Huinit Dios Abimelech tš huinmecxy. Chi Sara yajhuimbijty ma tišjc. Chi Abimelch nšmaay Abraham: Je'ebš mdzina'ay jootcuyc ma ššich nnaaxjoot.

Chi Isaac Mia'ax'unc'ajty

Gen. 21:1-7

Chi Dios cuuyduuŋ mššd Sara jadu'n nej anajty tš nšma'ay. Chi Sara y'uncbaty e xššmooy Isaac. Abraham hue'e je'e anajty jšmšjt tu'uc mšgo'opx co mianc Isaac oy pyi'ic'ajty.

Agar etz Mianc, Ismael, Chooŋ

Gen. 21:8-21

Chi jadu'n jiajty co je Agar mianc Ismael oy niixiicy yajxiicy je Isaac, je'e y'uch. Chi je Sara oy mššjootma'ty je Ismael e nšmaay Abraham: Yajque'ec je Agar nduumbš mššd mianc.

Abraham ca' jadu'n jootcšjcšty co ooy tzocy anajty je'e mianc Ismael. Huinit Dios mšgapxy Abraham nšmaay: Capxy mšdoou mdo'oxyšjc Sara. Yš Isaac huiš'šmaan coodšjc co anajty tš m'o'ocy. Ca' mdajy nimay Ismael ooy nyajmayš'šhuaamyšch yš' y'ap y'oc, je'e co yš' miich mmanc'adyii. Jadu'n Dios mina'aŋ.

Chi tu'uc xii anajty Abraham jopy piidi'icy. Chi mooy je Agar jicx etz niiduun e nimaay: Jihua'ac jii mid mmanc. Chi je Agar oy ficxn. Oy jecy huidity jim ma t'itz naaxjoot huiddi xijity Beerseba. Co je ni quijxn, chi ooy tiajy may jioottigoon Agar. Chi yajhu'emy je'e mianc Ismael ma ujtz pa'at ca' anajty ixa'afn mnaa mianc y'o'oga'afn. Chi Ismael ifaay'ahuity tiigity yaaxp. Chi Dios midooy co je'e y'unc ya'axy.

Huinit tu'uc Dios quiejxyo'oyb midgapx je Agar nimaay: ¿Ti mjootmay'ajt Agar? Ca' mdajy may co y Dios t midooy co m'unc ya'axy'ic. Nicx miich huijztena'a m'unc. Tziná'ahuipy y'. Ca' y'ogipy. Chi Dios yaj'ijxpaaty tu'uc nigop.

Chi Agar yaj'uch je niiduun. Chi yaj'uucpy mianc. Chi je Ismael oy yeegy, e nii'ixpigity je tib. Chi chnaaydacpicy jim ma t'itznaaxjoot huiddi xijip Parán. Chi picy mid Egipcio to'oxya'ay. Y' y'ap y'oc huiddi ich ajt cham ndjim Arabes.

Dios Ijxta'an Tuun Mid Abraham

Gen. 22

Chi tu'uc tecy co xii tiempo oy fajxn, chi jiajty co Dios ijxta'an tuun mid Abraham. Chi Dios nimaay: Abraham. Chi Abraham y'adzooy: ¿Ti anajty? Chi Dios nimaay: Minicx mmanc Isaac, jim ma Moriah

ñaaxjoot, yɪ mmanc huɪdiib ooy mdzocy. Jɪm myaj'ɔ'ogɪpy ma yɪ cop huɪdii nyajni'ixɪ'ɪhuaamy. Yɪ' je'e anajty huindzɪgɪ'ɪñ'adip mɪɪd ɪɪch quiɪxpɪ.

Chi Abraham moofɪ piɪdɪ'ɪcy je choonɪɪ ni'ixɪɪy. Chi mɪɪnɪcxy tu'uc burro ja'axy, metz tiuumbɪ etz je'e mianc huɪdii yaj'o'ogaamy. Chi codugɪɪc xɪɪ ajcxy jia'ty huingon ma je huindzɪgɪ'ɪñ anajty tuuna'añ.

Chi Abraham nɪmaay je'e tiuumbɪ: Miich iyaa mhuf'ɪmɪpy. Nnɪcxɪch mɪɪd nmanc jɪm'amy Dios n'oc'mɪbɪjctzooyɪch n'oc'ojadɪjtyɪch. Huinit iyaa nhuimbidɪpɪch.

Chi Abraham mooy Isaac je ja'axy huen tzɪɪmnɪcxy. Abraham cɪ'm conɪ'ɪcy je jɪɪn etz je tzujc. Chi Isaac mɪɪgapx tieedy nɪmaay: Tat, cha je ja'axy etz je jɪɪn. ¿Ma jadaa je co'obixy huɪdii mɪɪd yajhuindzɪgɪ'ɪhua'añ Dios?

Chi Abraham y'adzooy: Dios cɪ'm yeegaam tu'uc co'obixy huɪdii mɪɪd nhuindzɪgɪ'ɪhuɪ'añɪch.

Chi ajcxy niiguipty jia'aty ma je it ma anajty Dios tɪ yajnɪma'ayii. Chi Abraham cɪjxhuaapy ja'axy ma je tzamaacxy. Huinit cɪ'ɪxojch tiecyxojch je'e mianc. Tɪ anajty conɪ'ɪcy tzujc yaj'o'ogaamy je' mianc. Chi jɪm ma tzajp Dios quiejxy'o'ybɪ

quio'ogapxnajx mina'añ: Abraham, Chi Abraham
y'adzooy: ¿Tii anajty?

Chi je Dios quiejxyo'oyb± minaañ: Ijxmatz miich
y±'. Ca' mmanc myaj'o'ocy, T± cham Dios nejhu±'iy
co miich ooy mgapxym±dooy m±naa Dios p±jtzoy y±
mmanc tu'uc pajc hu±dii ooy mdzocy.

Huinit Abraham huind±cxpejty, Chi y'ijxy tu'uc
co'obixy ya'ay hu±dii t± je'epxy ma amyjoot. Chi
majch etz yaj'o'cy.

Chi je Dios quiejxyo'oyb± j±m tzajpjoty
co'ogapxnajxy m±mejtz oc minaañ: Co miich t±
mgapxco'ob±cy m±gaqxym±dooy jadaachamb± Dios
quionuucxaamb, Miich m'ap m'oc mmaayf'±ihu±py naax±n
p±'ux±n e ngonuucxta'ahu±py tu'uc'±c±y je naaxhuiñ
ja'ay m±±d m'ap m'oc qui±xp±.

Huinit Abraham etz je Isaac oy huimbijty ma
ajcxy ti±jc m±±d je'e tiuumb±d±jc.

Chi Oy O'ocni Je Sara

Gen. 23

Chi je Sara oy y'o'cn±. M±±d anajty tu'uc
m±go'opx jaa'iipx huixtuyc j±m±jt, Abraham ch±na'ay
anajty ma Hebr±n f±aaxjoot e j±m anajty Het y'ap
y'oc ch±na'ay.

Chi Abraham ninicx je ja'ay, Chi huinda'acy e nimaay: Ca' ich iyaa ngoonaax ngoogajpity. Mooyguich tu'uc naax ma je'ep ndo'oxyfjicich nyajnaaxt'ig'ihuibich. Hue'e nima'a Efron co huen xym'oyich y' naax huiddi anc mid. Fich ngojuuyipich,

Chi Efron y'adzooy: Je'ep miich y' naax myajtuñ. Chi Abraham jadu'uc tacy yhuindaacy. Chi Efron nimaay: Cham nyajnim'a'ahuipy nej choou. Hue'e je'e mdaax m'go'opx meefi, Ca' tim tyijity y' meefi. Nicx myajnaaxt'ig'iy y' m'o'cp'.

Chi Abraham cojuuy je naax ma ja'ay yhuinduu. Chi oy yajnaaxt'ig'iy je o'cp'.

Abraham Tiuumbi Quejxy Huen Nicx Ijxtaayi Isaac Tio'oxyijc

Gen. 24

Chi x' tiempo oy flajxn', Chi Abraham m'igapx je'e tiuumbi jac m'jja'aybi nimaay: Cham nyajnima'ay co ca' nyajp'ga'afich nmancich Isaac mid daayaabi to'oxya'ay iyaa Canaan. Miich nicx ma ngajp jim ma ich n'amigu'uc ajcxy ch'na'ay. Jim m'ixta'ahuipy tu'uc to'oxya'ay huiddi Isaac myid piguipy.

Chi je' tiuumbi minaafi: ¿E pen ca' ich y' to'oxya'ay xypaadzoona'afi? Chi Abraham nimaay: Je Huindz'n Dios tzajpjotyp' huiddi xyajtzoonich ma

ngajp, yɬ' quexip tu'uc quejxyo'oybɨ huɨdii miich xypubedɨpy xypudɨguɨ'ɨu.

Chi je' tiuumbɨ ni'ixɨɨy je choonɨɨ. Chi chiim adzɨɨmbɨjcy, majc camellos mɨɨd ti jaty tzoou jatpyɨ huɨdii ñiimo'ohuaamy. Chi chooñ. Jeque'ety anajty ooy ma nɨcxa'añ anajty.

Co jety jia'aty jɨm Mesopotamia ñaaxjoot jɨm ma je cajp ma Abraham anajty tɨ chooñ. Chi huia'acxɨjpy ma tu'uc nɨɨgop ahuijxy je to'oxya'ay ajcxy mɨnaa miina'añ nɨɨgoombɨ. Chi je tuumbɨ mɨɨbɨjctzooy Dios nɨmaay: Huindzɨn Dios, min xypubɨjtpɨch cham. Ocja'aymetz nhuindzɨn Abraham. Xyajni'ixɨ'ɨhuɨbɨch je to'oxya'ay huɨdii Isaac tio'oxyɨjc'adɨɨby. Tun may'ajt je to'oxya'ay huɨdiib anajty mimb, chi nbɨjctzoohuɨpɨch nɨɨ ma je to'oxya'ay e chi yɨ' y'adzoohuɨpy: Cham nɨɨ, U'uc miich e ɨɨch nyaj'ɨ'ugɨp m'ɨyujc. Je'e je'e anajty Isaac tio'oxyɨjc'ɨjtɨp.

Chi co Dios mɨɨbɨjctzooy, chi myiifɨ nɨɨgoombɨ tu'uc to'oxya'ay xɨɨjɨty Rebeca, e hue'e anajty Abraham y'amɨgu'uc. Chi je to'oxya'ay ooy je'e anajty y'ɨoyɨty, ca'nɨ anajty pɨcy.

Co miajt yaj'ujch, chi je Abraham tiuumbɨ ñɨmaay: Tuun may'ajt ɨɨch yajniɨ'ɨ'u'uc. Chi je to'oxya'ay y'adzoooy je'e e mooy nɨɨ. Nañ jadu'n yaj'uucɨ je'e ycamellos.

Chi je tuumbi ooy jootcugiiy. Chi minaañ: Jadaayaabi je'e je to'oxya'ay huiddii Dios ti yecy. Chi yajpidzimy tu'uc tundac oro taatztiy e metz oro ci'ijjitz. Chi mooy je to'oxya'ay. Chi yajtiy: ¿Pñ miich mdeedy'ajty? ¿Nej jim nja'attaci ma miich mdiic?

Chi Rebeca y'adzooy: Iich ndeedy Betuel etz Nacor, iich ndaatpiidich ¿Nmidiich ajxy yi huiddii mcamello y'ocy, nañ jiiip ja'attac.

Chi je tuumbi yhuindaacy e Dios cojuuyip yajnax, nimaay: Co'omaay miich m'ity, Huindzin Dios. Dios cojuuyip nyajnjixich mid nhuindzin Abraham quixpi, co ti mmiidoy, ti xycuend'atych miich ma je tu'aa. Ti iich miich xyajja'tych ma nhuindzin y'amiqu'uc.

Chi Rebeca ficxy poyi'icy ma tiic, e nigapx e yaj'ijxy tiaj tieedy tu'uc'ociy huiddiib tiibi anajty mio'oyii.

Je Rebeca mid anajty miduucque'ex ye'eydijc, hue'e anajty xijity Laban. Chi Laban ficx poyi'icy jim ma niggoondac nimaay je Abraham tiuumbi: ¿Nej co iyaa mdzachhua'acxipy? Ti yaj'oyi'iyii ma je'ep mja'atta'acy ma iich ndijc.

Chi mid nicx ma tiic, mid ni'igejtaay je camello e mooy jiiicxy. Co yi' ajcxy ni'ixiy yi

adzuu'í'ibí, chi yajnímaay je Abraham tiuumbí: Min adzuu'at.

Chi je tuumbí y'adzoooy: Ca' n'adzuu'adā'aních jayíjp nmíyda'agā'añích yí' huídii njootmaay'ájtpích. Chi Labán ajcxy nímaay: Niigapx ti mjoodmaa'ajtpyí.

Chi Abraham tiuumbí minaañ: Íích je Abraham xytuumbí'ájtpích. Yí Abraham tí Dios quioonuucxyii. Miííd cham ooy maay huaj, co'obixy etz íyujc. Nañ meefí miííd ooy etz tuumbídíjc. Sara, Abraham tio'oxyíjc, tu'uc manc paty tí anajty mójja'ayííñí. Chi Abraham tí xyquéjxích iyaa ma jadaayaabí cajp ma y'amígu'uc. Hue'e to'oxya'ay ixtaaby huídii mianc tio'oxyíjc'adííby. Ca' yí' tzocy co je'e mianc píguípy miííd Cananeo to'oxya'ay.

Chi co njá'adyích ma yí níígop Dios nmíbíjtzoooyích co xyajni'ixí'íhuíbích je to'oxya'ay huídii xypaatzooníbích. Chi co Rebeca miíñ níígoombí, e xyajníí'uucyích e ncamello, chi nnejhuííyích co yí' je'e huídii íích Dios anajty tí nyajmííbíjtzoooyích huídii Isaac tio'oxyíjc'adííby. Jadachambí xyajnímá'ahuíbích pen myejcy Rebeca mnííx jaygue'e niiya'aydíjc'adííjípy yí' Abraham mianc Isaac.

Chi yí' ajcxy y'adzoooy: Pen Dios jadu'n tí a'axí'íy ooy co yí' xypaanícxí. Co je Abraham

tiuumbi midooy co je Rebeca piaatzoona'añyii, chii yajpɔdzim̄y ooyjatypi tzooyatpyi: maay ooy nandzim̄, cɔ'ɔjiitz etz tijaty niimooy Rebeca. Nañjadu'n niimooy je Labán etz uncdaj ti jaty.

Com jaboom je Abraham tiuumbi minaañ: ¿Nej ca' may'ajt mgaatuufi? ¿Ca' xycaaquɛjxjɔchɔ? ¿Ma tɔ n'octzoombichɔ? Chi yɔ' ajcxy y'adzooy: ¿Nej ca' huaad je'ep njachua'acxɔjpyɔ? ¿Oy jaamajc xɔɔjɔ?

Chi je tuumbi y'adzooy: Tun may'ajt quejxcich tzojcy. Tɔ yɔ Dios ɔɔch yim̄ xypubetyɔch.

Chi ajcxy amidooy je'e je Rebeca: ¿Nej mbaanɔcxaamy jada ye'eydɔjc chamɔ? Chi Rebeca y'adzooy: Nbaanɔcxaamybɔch.

Huinit yɔ' ajcxy quejx je Rebeca mɔid jadu'uc to'oxya'ay huɔdii mɔid ñayja'aymɔid'adɔɔjpyɔ.

Chi tu'uc tzuu Isaac nɔcxy cuuyduun Dios ojadajty. Chi jɔjpcoo'ixɔy co je camellos miif. Chi Rebeca huindɔcxpejcy e ijxy je Isaac. Chi Rebeca amidooy je tuumbi: ¿Pɔn yɔ' yɔ' ye'eydɔjcɔ? Chi je tuumbi y'adzooy: Isaac yɔ', ɔɔch nhuindzɔn.

Chi Rebeca camello yajmɔɔnajcy. Chi ñayhuingoojuuxɔyɔ. Chi ajcxy ñaymɔɔhuigon ajcxy, chi je'e tiuumbi nɔmaaydaacy jadu'n nej anajty tɔ

jadyii. Chi Isaac piijcy miiid Rebeca, ooy tzojcy anajty.

Je Abraham miiid anajty tu'uc migo'opx jaatug#'ipx majc mocx jimijt co oy y'o'cni. Chi je' mianc ajcxy, Isaac etz Ismael, yajnaaxtigiiy# jim Mamre ma je' tio'oxyjic. Sara yajfiaaxtigiiy#.

Rebeca Piaat Mejtz Mianc

Gen. 25:19-34

Je Isaac miiid anajty huixchigui'ipx jimijt co oy picy miiid Rebeca. Rebeca ca' chojc y'unccbaty chi Isaac mibijctzooy Dios miiid# tio'oxyjic quiixp#. Chi Rebeca ametz oy y'unctz#mii'icy, ca' anajty fiejhu#y. Huinit jihui#y co je y'unc ooy chiptuuf# ma jioot.

Chi Rebeca amidooy Dios: ¿Nej co n'unc chach chiptuuf# ma njoot? Chi Dios y'adzooy: Miich miiid metz manc ma mjoot. Y# mutzp# jac co'omaay'idipy ca'ydi# y# mijp#, paacy janch tziptungixy.

Chi Rebeca y'unccpaty aametz. Chi je jay#jp pi'c'aty tzaptz, ooy fi'ihuaay. Chi xiiimooy Esaú. Co je miiimetzp# ja'ty, chi xiiimooy Jacob.

Chi Rebeca ajcxy y'unc yeecy. Je Esaú oy niixondaacy je tujii#, oy huiddity ma yuucjoot naan ixta'ay. Je Jacob ca' choof# huiddity, jim je'e

yhuŕ'ĩmy mĩd tiunc. Je unc teedy, Isaac, ooy tzojcy je'e mianc Esaú, e je Rebeca ooy je'e tzocy je' mianc Jacob.

Chi tu'uc xŕŕ Esaú oy naan ixta'ay e ca' ni ti paty. Chi jia'ty ma tiŕjc janch yuubŕ'ocŕp. Jacob anajty tŕ yaj'oyŕ'ĩy tu'uc tocxnŕŕ janch xu'ucx. Chi Esaú pŕjctzooy jŕŕjcx y ma Jacob.

Chi Jacob y'adzooy: Pen je'ep ŕŕch mmŕŕhuŕ'ĩmy yŕ mpŕda'acy je'ep nmo'oy yŕ jŕŕcx y. Chi Esaú nii'adzooy co je'ebŕ co ooy anajty yuubo'ogyii.

Chi Jacob y'ajch jŕŕcx mooy. Ca' anajty Esaú tuuñ cuend yŕ' piŕda'acy paaty mŕc'amy y'uch mooy. Nañ ni ca' anajty tŕ yhuinma'añ ma yŕ ooybŕ huŕdii Dios anajty mio'ohua'añ.

Isaac Nĩcx Ma Gerar N̄aaxjoot

Gen. 26

Chi xŕŕ tiempo anajty oy ŕajxnŕ co tu'uc mŕj yuu miiñ ma Canaán ŕaaxjoot paaty Isaac jŕm chooñ ŕŕcx y ma Gerar ma Abimelech yŕ filesteo ja'ay ŕaaxjoot.

Chi Dios n̄maay Isaac: Ca' mn̄cx jŕm Egipto. Huŕ'ĩmŕp iyaa. Je'ep ŕŕch nduun yŕ ooybŕ co dayaabŕ naax miich mje'edŕŕby miich etz m'ap m'oc. Tu'uc'ŕcŕy huŕdiib mdeedy tŕ nyajn̄mā'ayŕch, ŕŕch nguuyduundā'ahuŕbŕch yŕ'. Maayŕ'ŕhuŕpy ooy yŕ m'ap

m'oc e m̄id̄ ȳ' ajcxy quīxp̄i nconuucxaamy
tu'uc'ōciy ȳ' naaxhuiiñ ja'ay.

Chi co Isaac ni'ipy, chi ooy cosecha yajp̄dz̄imy.
Dios t̄i quionuucxyii. Chi co Isaac ni'igī
m̄c̄ja'aygojn̄i, chi je Filesteo ajcxy tiiḡīy
m̄dz̄iptzoon̄i. Chi je rey Abimelech oy ñ̄ma'ayii:
Tzoon̄i iyaa.

Chi Isaac ñ̄c̄xy chinaaydacp̄jcy ma tu'uc m̄j
jooy. Chi huaatztaay je n̄igop hūdiip anajty
tieedy t̄i y'ocyajtuumb̄i. Chi j̄im jadu'uc t̄ecy ȳ'
j̄mb̄i ja'ay yajqueec̄i. Chi Isaac ñ̄c̄xy huinduum.
Chi jadu'uc n̄igop paty, e j̄im jadu'uct̄ecy
yajqueec̄i. Chi m̄iduḡīc oc ñ̄c̄xy. Chi oy paty
jadu'uc n̄igop, e ca' ajcxy j̄im ocnimiin̄i. Chi
Dios cojuuyip yajnax co Dios piubejt̄i.

Chi tu'uc cootz Dios ñ̄maaȳi: Ca' mdz̄iḡi'̄y. Cha
ñ̄ich miich xym̄id̄īty. Cham miich ngoonuucxa'añ m̄id̄
ooy'ājt̄in m̄id̄ Abraham mdeedy quīxp̄i.

Chi Esaú pījcy m̄id̄ metz to'oxya'ay. Hue'e ȳ'
to'oxya'ay ajcxy Het cooḡajp̄ty e ca' ajcxy Dios
m̄b̄cy, paaty ca' Rebeca etz Isaac jiaty
jiootc̄ujc̄ty.

Jacob Huin'iin Tieedy Isaac

Gen. 27

Chi Isaac oy mįjja'ayııñ e yhuin ca' y'ijxy. Chi tu'uc xıı Isaac huoomiıñ. Hue'e anajty yajpuhuaanııy Dios Esaú quiıxpı co Esaú anajty yı' mianc jac mįjpı. Chi Isaac je'e y'unc Esaú nımaay: Nıcx yajtzon naan ooy jatpyı. Chi myajcı'ıy e mıımiinip jaygue'e miich n'ııhuij ngapxhuıjıp.

Chi je Rebeca mıdooy jadu'n nej je'e fıa'ay nıma'ay y'unc Esaú. Chi Rebeca Jacob nımaay: Nıcx yajtzoon metz co'obixy ooy jatypı. Yı' ııch iyaa nyaj'oyf'ııhuıbıch ooy xu'ucx jadu'n nej mdeedy tzocy. Huinit miich mıınfcxyıp ma mdeedy jaygue'e xycapxhuıjıp ca'ydı Esaú.

Chi Jacob nımaay tiaj: ııch n'ajch Esaú hue'e je'e ooy quiooni'ihuaayıty, e ca' nmııdıty ni'ihuaay nijadu'ñdi. Co xyñi'idoofıpıch chi xyjııhuıf'ııhuıbıch co ca' ııch Esaú. Huinit ooy xy'ııbogufıpıch xycıpxpoguıpyıch.

Chi je tiaj y'adzooy: ııch xypaıdıp pen xy'ııbogıpy xycapxypogıpy, nıgoob miich xycapxymıdooyıch. Chi Jacob oy yaj'o'ocy metz co'obixy e Rebeca huijtzı'ıcy je'e mianc Esaú yhuit. Chi yajtıgııy Jacob, Chi je co'obixy nii'ac pıdaacy ma Jacob quiı'ı etz ñajtzpajc. Chi quejxy Jacob jım ma tieedy mııd je tzu'uch etz tzajcaacy.

Chi Jacob nĩmaay tieedy: Dat ¿Jiip miich? Chi tieedy y'adzooy: Cheebich. ¿Mbın miich?

Chi mianc Jacob y'adzooy: Fich miich mmanc Esaú. Tĩ nduufich jadu'n nej tĩ xyajnimā'ayich. Cha je tzu'uch nmĩĩmiifich.

Chi Isaac amĩdooy: ¿Nej janch tzojcyĩ tĩ mbaadyĩ? Chi Jacob y'adzooy: Dios tĩ xypubetyich.

Chi Isaac nĩmaay: Oc min. Miñ n'ocni'idooñich pen janch miich Esaú. Chi tieedy ñi'idoonĩ ñĩmaay: Jadu'n nyo'ocmĩdooy jadu'n nej Jacob. Yĩ' mgĩ'ĩ yĩ' ich jadu'n njajjĩhuf'ĩbyich jadu'n nej Esaú. Huinit Isaac iĩhuijy capxhuijy je'e mianc Jacob.

Tĩ anajty Jacob ytimnaam tĩjcpĩdzĩmy co Esaú jia'ty mĩĩd naan tzu'uch. Chi tiĩgĩiy ma tieedy nĩmaay: Cha ich je naan tzu'uch nmĩĩmiif.

Chi tieedy amĩdooy: ¿Mbın miich? Chi Esaú y'adzooy: Fich Esaú, mmanc mĩjpi.

Co jadu'n mĩdooy, chi Isaac oy chĩgĩiy, nĩmaay: Tĩ Jacob xyhuiniĩñich. Tĩ ich je'e n'ĩĩhuijy ngapxhuijyich.

Co Esaú mĩdooy jadu'n nej je'e y'uch tĩ tuuf, chi mĩĩjoodma'aty ooy. Chi huinmaay co anajty tieedy o'ocy huinit y'uch yaj'o'oga'añ.

Chi je Rebeca m̄dooy co Esaŭ yaj'o'ogaamy je'e y'uch, Jacob. Chi n̄maay Jacob: Que'ec miich. N̄icx ma Labān, ūich nm̄iŕgue'ex hūdiib tz̄inaaby j̄im Harān. Chi Rebeca n̄maay ſa'ay: Ooy ndajy may co ooy xym̄iŕdzip'adyii ȳ Esaŭ tio'oxyŕjc ajcxy. Je'e co agatz ja'ay e ca' Dios m̄ibŕjcix. Pen Jacob p̄ijcp m̄iŕd agatz ja'ay to'oxya'ay, njoodmaay'ŕoḡib̄ich.

Huinit Isaac huoomiſ Jacob n̄maay: Ca' huaad mb̄iguŕpy m̄iŕd ȳ agatz ja'ay hūdiib tz̄inaaby ma jadayaab̄ naaxjoot. N̄icx ma m'ajch Labān e j̄im mb̄iguŕpy. Chi Isaac quejxy Jacob j̄im Harān j̄im ma Labān.

Chi Jacob Chooñ Ma Tieedy Tiijc

Gen. 28

Chi Jacob tu'ucb̄jcy, e co chuu'ūiſ chi ja'attacy ma tu'uc it. Chi p̄idaacy tzaa co'ogooñ'adyii. Chi miŕ'o'ocy. Chi cumaay.

Cuma'ayjoty y'ijxy tu'uc teef hūdii pa'atiḡiŕy j̄iip tzajp joty. Chi y'ijxy oy Dios quiejxyo'oyb̄iŕjc ped̄iŕy minaaḡiŕy ma je teef.

Chi cuma'ayjoty y'ijxy je huindz̄in Dios e m̄dooy co Dios m̄iŕgapxyii n̄maay: ũich ȳ Huindz̄in Dios Jehovā. ũich miich mdatpiid Abraham yDios. ũich miich mdeedy Isaac Dios'ājtp̄ich. Je naax ma mgo'ocna'ay niimo'ohuaamyŕch miich etz tu'uc'ŕciy

yɨ m'ap m'oc. Miich m'ap m'oc ooy maayf'ɨhuɨpy janch naaxɨn pɨ'uxɨn. Chi ngonuucxɨbɨch tu'uc'ɔciy naaxhuiiɨ ja'ay mɨɨd m'ap m'oc quiɨxpɨ. Fɨch miich mbubedɨp nbudɨgɨf'ɨhuɨpy ma anajty tɨ mnɨcx. Jadu'n Dios mina'aɨ.

Co Jacob juuyujty ooy jɨhuɨ'ɨy ɨi'iyeeegyii co'oyeeegyii. Chi mina'aɨ: Janch tɨy jii je Dios ma jadaa it. E ɨɨch ca' anajty nejhuɨ'ɨyɨch.

Chi tu'uc tɨy'ajt ooyduuɨ. Hue'e yajxon tɨ maacxy je tzaa huɨdii anajty tɨ co'ogooɨ'adyii, chi yajni'ideemy aceite, Chi xɨɨmooy je it Betel. Betel huimbɨdzɨm Dios tiɨjc.

Chi Jacob nɨmaay Dios: Pen jɨnchɨty co miich xypubedɨ'aɨɨch e huen tɨ ma'ɨmyɨty xymɨɨdnɨcxɨbɨch e xymɔ'ohuɨbɨch caayɨn uucɨn jaboom jaboom e xyajhuimbɨdɨpɨch ma ndeedy tiɨjc, chi janch tɨy ɨɨch miich nDios'adɨɨjɨp. Chi ɨɨch mɨnaa anajty nmɨɨdɨch ti jaty nyajhua'acxaamyɨch ma majc pɨty, e miich tu'uc pɨty nmɔ'ohuɨpy.

Jacob Jia'ty Ma Labán Tiɨjc

Gen. 29:1:30

Chi Jacob tiu'ubɨjcy jadu'uc tecy. Chi jia'ty ma tu'uc nɨɨjuut. Jɨm anajty ja'ay co'obixy yajniɨ'u'ucy. Chi Jacob amɨdooy je ja'ay: ¿Ma miich mgoogɨjɨpɨty?

Chi tu'uc ja'ay oy y'adzooy: Jím Harán ìich ngoogajp. Chi Jacob yajtíy: ¿Nej m'ixy'ajtpy je Labán?

Chi je ja'ay y'adzooy: N'ixy'ájtpich. Minaam tzojc je Labán ñíix, Raquel, quio'obixy yajní'ú'ucíp. Jím anajty Jacob míigapx je ja'ay co miif Raquel míd quio'obixy.

Co aducy anajty je níjuut aguu míd tu'uc tzaa, chí Jacob pubejty Raquel e yajco'ohuaach je juut Chí je co'obixy yajní'uucy.

Hunit je Jacob capxocxy je Raquel. Chi nímaay: Íich miich n'amígú'uc'ajtpy.

Co Raquel jadu'n mídooy chi ñícx poyí'ícy nímaay je'e tieedy. Co je Labán oy mídooy, chi oy níncx poyí'ícy je Jacob. Chi capxocxy jadu'n nej ajcxy costumbre míd tzu'ucx etz chi amíneenmujcy. Chi míd'ajty ma tíjc.

Chi Jacob tígíy míduumbí ma je Labán. Ñajxy tu'uc po'o hunit Labán nímaay: Ca' huiaadty co ìich miich xymíduuñích e ni ca' nmíjuuy com ìich m'amígú'uc'ájtpich miich.

Chi Labán míd anajty metz ñíix, je míjpí, hue'e anajty xíí Lea; e je mutzpí hue'e anajty xíí

Raquel, Je Raquel ooy je'e anajty y'ooyity e Jacob ooy tzojcy,

Chi Jacob nmaay Labán: Ngoodunaamyich huixtujc jmjyt Raquel, miich mnix mutzp. Chi Labán y'adzooy: Oy. E jadu'n ajcxy capxytuuf.

Co oy quia'px huixtujc jmjyt, chi xix yajtzondacy co anajty cootz pig'añ. Chi Labán Jacob tzuu'ijx e mid miñ ma Jacob je'e ñix mjpt, Lea. Chi Jacob co'obcy je Lea com ooy anajty cyootzity e ca' ijxcapy co pcy mid je nix mjpt canaan je mutzp huidiib anajty t cooduuf. Chi Labán mooy Lea tu'uc pio'oduumb to'oxya'ay, xijity Zilpa.

Chi com jaboom jopy Jacob oy ijxcapy co Lea je'e anajty. Chi nmaay je'e mi'it: Labán, ¿Nej co ich jadu'n t xytuufich? Ca' y' t ngapxytuufich. Ich t ngapxytuunich y mutzp.

Chi Labán y'adzooy: Jadu'n ich ajcxy costumbre midity co ca' huaad jayjp y mutzp picy ixti coon y mjpt piguipy. Tun may'ajt xidun ca'px huixtujc xix ma Lea jadu'n nej y costumbre. Huinit mjacpigipy y Raquel. Huinit mjaccoodunipy jaahuixtujc jmjyt. Chi Jacob yajca'px y huixtujc xix. Chi Labán Jacob oy mooy je Raquel. Co ñix pijcy, chi pio'oduumb, xijity Bilha, mooy je'e ñix Raquel.

Jacob Y'unc

Gen. 29:31 - 30:24

Chi Dios paa'iyoooy je Lea e Lea y'unc'ijxy. Chi paaty tu'uc mianc. Chi xii'mooy Rubén. Chi jacpaaty jaatugiiic mianc: Simeón, Leví, etz Judá.

Co je Raquel ca' je'e y'unc'ijxy e com jadu'n ajcxy anajty costumbre miiid, chii mooy Jacob yii' tiuumbi Bilha huen miiid tzina'ay.

Chi Bilha metz mianc paaty: tu'uc hue'e je'e xii Neftalí etz jadu'uc xiiijity Dan. Jadu'n Raquel tzojcy jihuui'iy nej jihuui'iy jadu'n unc'adyii

Chi Lea ijxy co ca' jiac'uncbadaani chi mooy Jacob je'e tiuumbi Zilpa co huen miiid tzina'ay. Chi Zilpa metz unc paaty. Tu'uc mianc xiiijity Gad etz jadu'uc xiiijity Aser. E jadu'n Lea jihuui'iy jadu'n nej unc'adyii. Huinit Lea jaatugiiic y'uncpaaty: metz mianc, xiiijity Isacar etz Zabulón, e chi tu'uc ñiix xiiijity Dina.

Chi huinit tiempo Dios Raquel paa'iyoooy e y'unc'ijxy, xii'mooy, José.

Majc tu'uc anajty mianc Jacob miiidity co jim chinaay ma Labán co miiiduufi: Rubén, Simeón, Leví, Judá, Neftalí, Dan, Gad, Aser, Isacar, Zabulón, etz José.

Huimbijty Jacob Ma Canaán Ñaaxjoot

Gen. 30 - 32:21

Chi co José mia'ax'unc'ajty huinit Jacob nimaay je'e miñ'it Labán: Tunmay'ajt najtzmatzñiygich. Miñ n'ocnñcxich ma ngájpich.

Chi je'e miñ'it y'adzooy: Miid huñ'imgich. Tñ n'íjxyich co Dios xyconuucxich miid miich quiñxpñ.

Chi Jacob y'adzooy: Co ñich ndigñyтуumbñ miid miich, hueenñ anajty ñyujc animal miich mmñdñty. Co ñich yñ' ncuend'aty tu'uc'ócñy m'ñyujc, chi ooy tñ maayñ'ñy. Jadachambñ njachua'acxñbaamñich pen xymooydaaybñich tu'uc'ócñy yñ co'obixy huñdii tzixy etz yñ' huñdii ni'ixñjcpajc etz ooy ninej color mñdñty. Je ñyujc huñdii color ooybñ miich mje'e'adñby. Jadu'n ajcxy capxtuñ.

Chi Labán oy y'adzooy: Oy yñdu'n nej tñ mmina'añ.

Chi Labán ahuingujc oy yajhua'acxy yñ chivo etz yñ co'obixy huñdii tzixy, nipiin, ni'ixñjcpajc e yñ' huñdii jaty ooy finej color. Chi Labán quejx je'e mianc huen miid tu'uyo'oy tugñc xññ.

Chi Jacob huinma'añ ixtaay nej tuna'añ. Chi tugñc nax quipy oy puxy. Chi yajcñtztuucy huen jaty nej je'ep que'exñc yñ poopñ. Chi

yajdinaay'ahuity yí quipy ma je níigop, ma anajty yí co'obixy yajya'aymíiddina'ay.

Je'e tyujc je'e yajnicx ma níigop huídii jaty anajty míc chi Jacob pídaacy quipy ma je níiyoyyí'í'ñ. Je'e co'obixy huídii jaty ca' mífcty ca' je'e anajty nej tuuñ. Labán je'e anajty jie'e'ájtíp.

Chi co je co'obixy y'unc'ijx, e co tí anajty Jacob cajpda'acy je quipy ma y'unc'ijxa'añ, chi pídzemy yí' huídii color nipin, ni'ixjcpajc. Jacob huídii jaty jie'e'ajtpy abcy anajty cuend'aty ma huingbá agueemy. Chi maay co'obixy etz chivo míidy etz maay ti jaty.

Huinit Jacob nejhuity co Labán etz mianc ajcxy míijoodma'atyii. Hue'e yí' ajcxy tíjcxxy co tu'uc'ócxy huídii Jacob jie'e hue'e ixípy yí' ajcxy jie'e'ájtíp.

Chi Dios nímaay Jacob: Huimbit ma mgajp, ma mmígu'uctjé. Ích miich nbubedip nbudígí'íhuípy.

Chi Jacob tio'oxyjé huoomujcy ma rancho e nímaay: Tzoc ajt jámím co mdeedy janch joodma'tp yí'. Ca' nitiím jadu'ndyí xy'ijxá'añích. Chi ajcxy y'adzooy: Oy yídu'n, tzoc ajt jámím.

Chi tu'uc xíí co Labán huincduum ñícxxy

quio'obixy ni'ime'pxpy, chi Jacob chooñ ameech miid tu'uc'ōciy tio'oxyj, yujc animal, chīmydajy etz tiuumbidj. Chi Raquel conguecy je tzaa tzech huīdii anajty tieedy dios'ajtpy.

Chi oy tugīc xī agootnī maabī anajty choongīxnī co oy miī't Labān nejhuī'y. Chi mīc'amy Labān huoomujcy y'amīgu'uc etz tiuumbidj e paayo'oy Jacob. Chi oy najtzpaadī'y jīm ma je yuugjoot xījīty Galaad. Chi Dios nīmaay Labān cuma'ayjoty: Ijx nej mnīma'ay yī mnī't Jacob e ijx nej mduuñ.

Huinit Labān nīmaay Jacob: ¿Nej co tī mhuootzoōñ nnīxīch ameechī? Tī ixīpy mnigapxy tu'uc aabajc. Ni'ig ooy ngaatu'ujījphuoohuīy miid xuuxpī. ¿Nej co tī mgoongueecy īīch nDiosī?

Chi Jacob y'adzooy: Yī' co īīch miich ndzīgī'y paaty ameech ndzoōñīch ca'ydi mnīx jadū'uc oc xypījīch. Pen jii pīn tī conque'ecy ti jaty huīdii jaty anajty miich mje'e'ajtpy, yī' ja'ay yī' nyaj'ō'ogībīch huīdii jadū'n tī adī'īch. Ca' Jacob anajty nejhuī'y co Raquel tī coñ je tzaadzech.

Chi Labān aguejta'ay je'e miī't xuumy, ijxtaay je tzaadzech. Chi ca' paty co tī anajty je Raquel je tzaadzech yu'uch montura pa'atcī'īpy e huinit yaj'īñaaybejty je montura. Chi Labān ñīcx ma ñīx Raquel huittīj, oy ijxta'ay yajxon. Chi Raquel

mina'añ: Tat, tun may'ajt, mēcxich co ca' nbidf'igich co ich nxiiybo'o n'fjxpich cham. Chi Labán ca' paty chaadzech.

Hunit Jacob ooy jiot'ambicy, chi miit nimaay: ¿Ti ich nbocy'ajtpyich co miich xypaayō'oyich? Iipx jimajt ich miich tē nmīduuñ. ¿Ti mjactimtzojcpy? Ca'p ich miich tii tē nmeetzi.

Chi Labán y'adzooy: Jadachambē tzoc yajxon naymē't'ajtīn huinixē. Chi ajcxy jadu'n quiapxytuuñ. Jīm anajty ajcxy cop cix quiapxytuuñ. Chi Jacob tiuumbē nimaay co huen tzaa maaxy, hue'e ajcxy chiba'n'ajtp ajcxy. Hunit ajcxy tiiguēy caaby tziba'n ni'iqēx.

Chi Labán minaañ: Jadachambē je tzaa je'e y'ijxpejt co ca' huaad ni miich, nañ ca' ich je'e ni'inaxipy hunit ca' je'ep ndzipytuunīm. Dios xy'ijx'ixēpy xypaa'ixēpy co nnayyo'oyhuaacxaanīm.

Chi ajcxy tzaamaaxy yajpēdē'icy. Chi yaj'o'ocy tu'uc ēyujc e huindzēgē'ēñ mo'oy yē Dios, e jīm ajcxy caay e tzuunājxcēx.

Chi Labán ñēēx etz y'ap manc ajcxy yajpuhuanēy Dios nimaay: Dios xypubedip xypudēgē'ēu. Chi Labán huimbijty ñēcxēñ ma tiējc.

Jacob Tziptuun Miid Tu'uc Dios Quiejxy'obi

Gen. 32:22-32

Chi Jacob tiu'ub+jcy jadu'uc oc. Chi mi+naybaat+ Dios quiejxy'o'yb+d+jc. Chi co Jacob ijxy chi n+maay: Dios chiptuumb+d+jc je'e ajcxy. Chi x+i+mooy je it, Mahanaim. Chi quejx tu'uc coogapxy'ajtp+ ma je'e y'ajch Esaú n+maay: Ti ndzooñ+ich ma anajty t+ ndz+ná'ay+ch. Nm+i+d+ich n'unc ndo'oxy+jc, nduumb+d+jc etz maay +yujc animal.

Chi je coogapxy'ajtp+ huimbijty myinaañ: Xyfiimiinaamic y+ m'ajch Esaú miid m+daax. m+go'opx ye'eyd+jct+jc. Chi Jacob ooy ch+g+i+ygooty. Chi m+i+b+jctzooy Dios minaañ: Huindz+n Dios, miich xyñ+ má'ay+ich co je'eb+ huaad nhuimbity+ich ma +ich ngajp. Jadachamb+, tun may'ajt, xypubed+ip+ich xypud+g+f'+huib+ich ca'ydi n'ajch xyaj'+o'og+b+ich ajcxy.

Chi Jacob huin'ixy +yujc animal hu+dii y'ajch anajty ñiimo'ohuaamy: metz m+go'opx ja'iipx co'obixy, iipx majc camellos, huixchigui'ipx huaj, iipx majc burros, etz nije'e nije'e tiuumb+ hu+dii +yujc animal cuend'ajtp. Chi Jacob yajhua'acx je +yujc animal canaag p+ty. Jacob tu'uc p+ty quejx m+id tu'uc tiuumb+ n+maay co huen jay+jp yajni+cx, e co anajty j+jpcobaadi'+y je Esaú huen n+ma'ay: Jadaa m'uch xyñiimo'ohuaam paaty xyajniigiejxy. Chi miñ.

Chi quejx jadu'uc tiuumbi miiid jadu'uc pitiy iyujc animal. Chi jadu'uc tecy jadu'uc pitiy miiid tu'uc'ociy yi' huiddi iyujc yajcuend'ajtpy. Chi nimaay jadu'n nej je'ebi Esaui ajcxy nima'ay co jijpycobaadfi'ihuipy.

Hue'e Jacob huinmaay: Ca' jetyity co Esaui ijx tu'uc'ociy huiddi nniimo'ohuaamybich huinit jiootxeemip. Jajty je'e xo'obiguipich.

Co chuu'ifn Jacob ajcxy ja'ty ma tu'uc mij ni. Chi yajniinajxy tu'uc'ociy je'e y'iyujc, etz tu'uc'ociy y'unc tio'oxiijc. Chi Jacob huimbijtni oy iyaa'amy niinaxy mia'ay.

Chi jadu'n jiajty co cootz jihuiiy co tu'uc ye'eydijc miiid fiaydijyii fiaygoodyii. Co je ye'eydijc ijxy jadu'n nej ca' miiimiiida'aga'añ, chi ni'idofn Jacob piuuy. Chi oy tzaach'iy.

Chi je ye'eydijc nimaay: Najtzmätzfi'iygich co xim'ihuaanip tzojc. Chi Jacob y'adzooy: Ca' nnajtzmätzfi'ihuip pen ca' xyonuucxich. Chi je ye'eydijc y'adzooy: Jadachambi nyajtigatzaamy yi mxii. Hue'e je'e mxii'adipy Israel.

Chi Jacob y'amidooy: ¿Ti miich mxii?

Chi je ye'eydijc y'adzooy: ¿Nej co myajtiy ich nxii? Chi je ye'eydijc conuucxy je Jacob e ñicxn.

Chi Jacob x̄iimooy je it Peniel n̄imaay: T̄i n'f̄jxȳich Dios, e ca' t̄i n'o'oḡich. Huinit x̄i Jacob oy y'ijxma'ty.

Jacob etz Esaú N̄aybaati

Gen. 33

Chi Jacob mīj'ijxy. Chi y'ijxy je'e y'ajch Esaú mīñ m̄id̄ nim̄daax m̄go'opx ja'ay. Chi p̄jchua'acx ab̄icyjaty p̄daacy ȳ' t̄io'oxȳjc ajcxy m̄id̄ y'unc.

Chi y'ajch niin̄icy huinda'ac y'ajch j̄jpcobaad̄y..

Chi Esaú y'uch niin̄icy, chi aamineenmujcy. Chi tzu'ucxy. Chi m̄id̄ yaaxy. Chi ajcxy jac miin̄ tiuumb̄id̄jc to'oxya'ayd̄jc m̄id̄ y'unc. Chi ajcxy capxpocxy Esaú. Huinit mīñ tu'uc'ōciy Jacob t̄io'oxȳjc etz y'unc y'ana'ac. Chi ajcxy nañ yhuindaacy ma Esaú yhuinduu.

Chi Esaú minaañ: f̄ich nañ nm̄id̄ich maay īyujc animal. Ca' īich ngo'ob̄iga'añ hūdii miich jaaniimo'ohuaamb̄ich. f̄ich maay nm̄id̄ich, miich ix̄ipy m̄jacje'e'ājt̄ip. Chi Jacob jac tīm cohuaanīy co huen jaty tīm co'ob̄icy.

Chi Esaú quio'ob̄jcy. Chi n̄imaay: Tzoc ajt quipxy njam̄im. Chi Jacob minaañ: Ca' īich jadaa je'ep huaad nn̄icx poyi'icy. Ȳ' co nm̄id̄ich unc

ana'ac mutz jatpyt̄ etz t̄ich maay t̄yujc animal
nm̄id̄ty.

Chi Esaú yhuimbijtn̄ ma ycajp Seri mīd̄
jiaaym̄id̄ ajcxy.

Chi Jacob ñicxy ma Sucot. Chi ooñda'acy'amy
jia'ty ma tu'uc cajp x̄it̄j̄ty Siquem. Chi Jacob juuy
tu'uc naax mīd̄ tu'uc m̄igo'opx meeñ, e j̄m
ch̄inaaydacp̄jcy. Huinit tu'uc tzaamaacxy yaj'oȳt̄y
e x̄it̄ mooy El-elohe Israel.

Jacob Huimbijty Ma Betel

Gen. 35:1-15

Chi x̄it̄ tiempo oy ñajxn̄. Chi Dios m̄igapx Jacob
n̄ma'ay co huen n̄icx jadu'uc tecz j̄m Betel ma
anajty t̄i cuma'ay co choonaan̄ ma quiajp, co queecy
ma Esaú.

Chi Jacob n̄maay ȳt̄ am̄igu'uct̄jc etz jia'ay:
Yajhuind̄igooyda'ay je tzaadzech hūdiib mm̄id̄. N̄icx
tzi'i x̄it̄tz, puj mhuit etz j̄ám̄ḡixy j̄m Betel, J̄m
nyajm̄j'ájt̄m Dios co ȳt̄ t̄i xypub̄etyich t̄i
xyquend'átȳch. E jadu'n ajcxy tuuñ.

Chi co ajcxy jia'ty j̄m Betel, Dios
naygue'ex̄'ic jadu'uc tecz ma Jacob. Chi conuucx
Jacob e n̄maay: Cham miich x̄it̄'adyii Israel, ca'
naan Jacob. t̄ich Dios tu'uc pajc m̄j̄c'ajt̄ m̄id̄p̄.

Miich m'ap m'oc ooy nyajmaayf'ihuibich. Nijé'eyity ajcxy rey'adip. Nmo'ohuaamyich je naaxjoot huiddii nyajhuinhuaanityich, miich mdatpiid Abraham etz mdeedy Isaac.

Chi Jacob tzaa maacxy yaj'oyity. Chi yajni'ideemy niti etz aceite.

Raquel etz Isaac, Chi Oy Y'o'cni

Gen. 35:16-21, 27-29

Jacob chinaay anajty ma Betel, e jim Raquel mitemetzpi mianc paaty. Ti anajty y'unc ooy pidzimy co Raquel oy y'o'cni. Chi Jacob ximooy je'e y'unc, Benjamin. Chi Jacob nicxy ma Heder fiaaxjoot. Jacob mited anajty majc metz y'unc ye'eydijc etz tu'uc fitix.

Chi Jacob nicxy ijxy je'e tieedy, Isaac jim Hebron. Isaac jimijt anajty migo'opx jaamida'apx co oy y'o'cni. Chi je'e mianc ajcxy Jacob etz Esau yajnaaxtigityi.

Nej Jaty José Quiuma'ay

Gen. 37:1:11

Jacob huiity ma Canaan fiaaxjoot. Yi' y'unc ajcxy iyujc animal yajcuend'ajtpy. Jacob ooy tzojcy je'e mianc, José, ca'yd jacjaadyii ajcxy. Jacob miooy José tu'uc yoofb huit, janch ooy anajty, tim

jadu'n nej huɨdii comeɛñja'aydɨjc yajtuumy. Co José y'ajch ajcxy ijxy co tieedy jactzɔjcɨp je José, chi ajcxy y'uch José miɨjoodma'ty.

Chi José cumaay. Chi jadu'n je'e y'ijxy nimajc mejtz puguty trigo. Cɨjp tu'uc yɨ' y'ajch je'e jie'edyii e tu'uc puguty je'e jie'edyii. Chi majc tu'uc puguty niihuindaacy ma José piuguty.

Chi y'ajch ajcxy nɨmaay: ¿Nej miich xy'ane'emaanɨbɨ? ¿Nej miich unccoob'idipyɨ?

Chi jadu'uc tecz quiumaay e jadu'n je'e y'ijxy yɨ xɨɨ etz yɨ po'o etz majc tu'uc madza'a. Chi je majctu'ucpɨ madza'a niihuinda'agyii José. Chi José nɨmaay tieedy etz y'ajch ajcxy nej jadu'n yɨ' y'ijxy, Chi Jacob y'unc y'ijx'ojoy nɨmaay: ¿Ti miich com mchachcuma'ay? Ca' naan mdaj mdeedy etz m'ajch ajcxy xy'ochuincoxtena'ay. Chi y'ajch ajcxy ni'igɨ miɨjootma'tɨ. Chi tieedy ooy huinmaay nej jada'a co jiadú'nɨty.

José Y'ajch Tooci

Gen. 37:12-36

Chi tu'uc xɨɨ, tɨ anajty je tiempo oy ñajxnɨ, José y'ajch ajcxy ñɨcx Siquem jim ma ajcxy tieedy quio'obixy yaj'ojcɨ. Chi Jacob quejx mianc José ma y'ajch com ñejhuɨ'ɨhuaamy nej jiajtcɨx. Chi José chooñ Hebrón ñɨcx Siquem. Ca' ajcxy y'ajch paaty,

nañ ca' nejhuɨ'ɨy ma anajty tɨ ñicxɨ'ɨyɨxy. Chi mɨɨnaybaatɨ mɨɨd tu'uc ye'eydɨjc.

Chi je ye'eydɨjc amɨdooy: ¿Pɨn m'ixtaapy? Chi José y'adzooy: N'ájchɨch n'ixtaapy. ¿Nej ca' ma tɨ m'ijxyɨ? ¿Matɨyɨ ajcxy co'obixy yaj'ocyɨ?

Chi je ye'eydɨjc minaañ: Tɨ n'ijxyɨch. Jadu'n xñɨmaayɨch co anajty nɨcxa'añ jɨm Dotán ñaaxjoot.

Chi José ñicx jɨm Dotán. Chi janch ijxy co jɨm anajty je'e y'ajch co'obixy yaj'ocy. Co je'e y'ajch ajcxy jiɨjpc'o'ixɨɨyɨ José, chi ajcxy ñaynɨmaay: Chi miiñ José. Yɨ' huɨdii oy cuma'ahuɨɨ tzach niigapxy. Tzoc yajɨ'ocɨm etz nbɨdɨ'acɨm ñi'ni'icx ma tu'uc juut. Huinit ndeedy ajt nnɨmaayɨm co ɨyujc je'e tɨ chu'uchii.

Chi je'e y'ajch mɨjptɨ, Rubén, ca' je'e jadu'n co'obɨjcy. Chi Rubén nɨmaay: Ca' y'ooyɨty jadu'n co nyaj'ɨ'ocɨm José. Jac ni'ig ooy nbɨdaacɨm ma tu'uc juut juucy. Jadu'n mina'añ Rubén com y'uch José yajptɨdzɨma'añ ameech ma je juut, e yajhuimbida'añ ma tieedy.

Co José jia'ty, chi je'e y'ajch ajcxy piɨjctɨ je'e yooñ huit ooybɨ. Chi jiiip José yajptɨdaacy ma tu'uc juut.

Huinit jɨm anajty yɨ ajcxy quiaaygɨxy, tɨ anajty

Rubén chooñ. Chi ajcxy māj'ijxy e ijxpaady ajuupy adoocp̄i huǎdiib n̄icxp j̄m Egipto ñaaxjoot. Chi Judá n̄imaay: Ca' huaad nyaj'ō'oc̄m n'uch José. Hue'e je'e janch t̄iy, tzoc tooc̄m m̄iǎd dayaab̄i ja'ay. Chi ajcxy yajp̄idz̄my José ma je juut. Chi toocy m̄iǎd je ajuuby adoocp̄i. Chi ajcxy ñ̄icxcn̄i. Co Rubén yhuimbijty ca' anajty ni ma José. Chi jiodmaybaaty e ca' anajty nejhūi'iy nej tiŷunip.

Hunit y'ajch ajcxy huinma'añpaty. Yaj'o'oc tu'uc chivo e p̄da'ac je'e ñ̄i'py ma José yhuit. Chi José y'ajch yajn̄icx̄i je'e yhuit ma tieedy.

Co je Israel ijxy je José yooñb̄i huit, chi minaañ: T̄i jadaa iyuyc yaj'o'ogyii chu'uchii nm̄anc̄ich. Hunit je' tieedy ooy jiootmaaypaaty. Chi tīiḡi'iy yaaxp e ni p̄in anajty ca' jaty nej tieedy yaj'amoonip.

José Jim Anajty Ma Potifar Tiijc

Gen. 37:36, 39:1-20

Chi je ajuupy adoocp̄i ajcxy José toocnajxy j̄m Egipto m̄iǎd tu'uc ye'eyd̄ijc, x̄īij̄ty Potifar. Potifar anajty m̄jtuunm̄iǎdp̄i ma je Rey Faraón tīijc. Chi jada Potifar yajn̄icxy je José ma tīijc.

Chi Potifar ijxy co je Dios José je'e mīiǎd e Dios José quionuucx̄i huen t̄im huǎdi tunc tuná'anipy. Chi Potifar ooy anajty jootc̄újc̄ity m̄iǎd

José, Huinit Potifar yajni'ibíjcy co huen cuend'aty tu'uc'óciy huídii jím míid ma tíjtc. Chi Dios quionuucxí Potifar tíjtc míid José quiíxpí.

Chi je Potifar tio'oxyíjc ooy anajty tzocy je José. Chi nímaay janaam jatzojc co míid ma'ahua'añ. Chi José ca' aa'axíty, ca' coo'adzooy. Nejhuípy José co je'e anajty mój pocy ma Dios yhuinduu.

Tu'uc xíí anajty José jiip tígoty tiuuñ, ca' anajty jiip ni pín tiuumbí, je'eyí Potifar tio'oxyíjc tu'uc pajc. Chi tímítiiní oy huioonyu'ucxii José ma yhuit nímaay: íich yajjootcujc'ajtc.

Chi José pídzímy poyí'ícy. Chi yí' ñi'ijen jiip ixmajch to'oxya'ay quií'aam. Co je to'oxya'ay ijxy co José tí co'ogue'egyii, chi yaaxqueec e mójhuooy tiuumbídjtc, nímaay: Ix yí'. Yí mhuindzín nígoob ooy ñipín ja'ayboxc ahuoodígí'íy nígoo xñiixi'icy xyajxí'icích. Yí José tígíty e adzip tí xymájchích. Co íich mic tí nya'axy, chi tí quieécy e tí ixmach yí' ñi'ijen míid íich.

Chi tí anajty tiempo ñajxní co je to'oxya'ay ña'ay jia'ty. Chi yajmíídmídiaactaay nej ti jiaadyii. Chi yaj'ijxy José ñi'ijen. Co Potifar mídooy, chi ooy mójjoodma'ty je José, e mic'amy tím janipídacy pujx tígoty.

José Pujxtijc Iñaay

Gen. 39:21 - 40:23

Chi José yɛ Dios je'e anajty jaty tɛm cuend'ajtɛp pujxtɛgoty. Chi Dios co'omayɛ José. Tɛm tzojcy je pujxtɛjɛ cuend'ajtpɛ huinjɛhuɛɛy co José hue'e anajty cohuinma'añ ooy mɛjɛjɛe. Chi yajɛɛ'idɛgɛɛy tu'uc'ɔcɛy miach ja'ay huen cuend'aty. Chi Dios je'e anajty jaty tɛm pubɛjtɛp.

Chi tu'uc tɛcy je Rey Faraón mɛɛjoodma'ty nimetz ye'eydɛjɛ huɛdii tunc nihuindzɛn'ajtp. Chi pɛdaacy ajcxy pujx tɛgoty jiip mɛɛd José. Tu'uc ja'ay anajty huɛdiibɛ tzajcaacy yajcojɛɛ nihuindzɛn'ajtp. Chi je jadu'uc yɛ copero huɛdiibɛ anajty tunc'ajt jɛɛcx yajɛɛ'idɛgɛɛy je rey.

Tu'uc cootz yɛ' ajcxy nimetz oy cumaay. Com jaboom José ijxy co je'e anajty ajcxy ooy tiajy maay. Chi José amɛdooy: ¿Nej co janch dajy janch maay?

Chi ajcxy y'adzooy: Tɛ ɛɛch ajcxy cuma'ay. Ca' ni pɛn yajcapx nej yɛ' cuma'ay yhuimbɛdzɛmy.

Chi José minaañ: Tu'uc pajɛ Dios jiijɛty huɛdii niidɛy'ajt'adip yɛ mguma'ay. Yajnɛmaaygɛch jadu'n nej tɛ mguma'ay.

Chi je copero minaañ: Cuma'ay joty jadu'n tɛ

n'íjxích tu'uc caamuux aadz mííd tugíic y'aacx. Chi je aacx ooy tíim míídity. E tí n'amíicxí'íyích ma je Rey ytaza e nmó'oyích je Rey ujtz tza'm níí.

Chi José nímaay: Hue'e je'e mguma'ay huimbídzímy jadu'n: Je tugíic aacxpí je'e je'e tugíic xíí. Chi codugíic xíí je Rey xyajnícxa'añ jadu'uc oc ma tíjic e xymó'ohuaam je tunc huídii anajty mdunc'aftíp. Co mdena'ay ma je Rey yhuinduu xyajja'aymetzípích. Tun may'ajt míígapx je Rey mííd íích quiíxpí je'ep íích nbídzímfpích iyaa ma jada pujx tíjic.

Co je tzajcaacy yajcojpi yhuindzin íjxy co José yajxon yajhuimbídzímy je'e huídii je coopero tí cuma'ay, chi nañjadu'n nigapx jadu'n nej anajty tí quiuma'ay. Chi minañ: Cuma'ayjoty jadu'n tí n'íjxy tugíic cach poopí ngo'ogonyííjích. E je cach jac co'oduumbí mííd anajty canaag naax tzajcaacy huídii je Rey ooy tzocy. Chi je joon jíicxy je tzajcaacy huídii nmíinícxaamích ma je Rey.

Chi José nímaay: Je tugíicpi cach hue'e je'e huimbídzímy tugíic xíí. Chi ma co tugíic xíí je Rey xyojctíyaam ma tu'uc quipy e je joon chu'udzip.

Chi jadu'n jíajty codugíic xíí huínit ma je Rey nayñíixííduuñí ma anajty tí pi'c'aty, chi xííjoty pídaacy jadu'uc oc je copero ma anajty tíuñ. Chi

je tzajcaacy yajcojpt̄ huindz̄n yojct̄iy ma tu'uc quipy.

Je copero ca' anajty ocja'aymejtzn̄ José co jia'ty ma je Rey tījc.

José Yajcapx Nej Faraón Quiuma'ay

Gen. 41:1-36

Chi ñi'inajx mejtz j̄m̄jt̄, chi je Rey Faraón cumaay. Jaȳjp̄ je Rey Faraón t̄i y'ijxy huixtujc huaj ni'cxp̄i ma nība'a j̄m̄ o'cy. Huinit axam cooty jaahuixtujc huaj t̄i'it̄z. Chi je huaj t̄i'it̄z tzu'uch je huaj ni'icx.

Chi Faraón mia'ayhuijy. Chi huinjemy mīi'o'ocy. Chi cuma'ayjoty jadu'n y'ijxy tu'uc cop mooc aahuixtujc tīīm̄ anajty mīid̄ty janch ooy jaty. Nañjadu'n y'ijxy jadu'uc cop aahuixtujc tīīm̄ mīid̄ty janch huīit̄z. Chi je huixtujc mooc huīit̄zpī jīicxp̄ je huixtujc moox ooy jatpȳ.

Chi je Faraón huoomiñ tu'uc'óc̄iy ȳi huij ja'ay j̄m̄ Egipto je'ep nigápx̄ip̄ ajcxy nej je cuma'ahūī yhuimb̄dz̄my, e ca' nip̄n̄ huinj̄hūīy nej je cuma'ay yhuimb̄dz̄my. Chi je copero hūd̄ii anajty pujx̄ tigoty mīid̄ José, mīigapx̄ je Rey Faraón, nīmaay: Cham t̄i nja'aymejtzcooḡich co anajty īich pujxt̄jc iñá'aȳich huinit ngumaaȳich. Jiip̄ anajty

tu'uc Hebreo ja'ay xiijity José huiddi ich nguma'ay xyajcapxy.

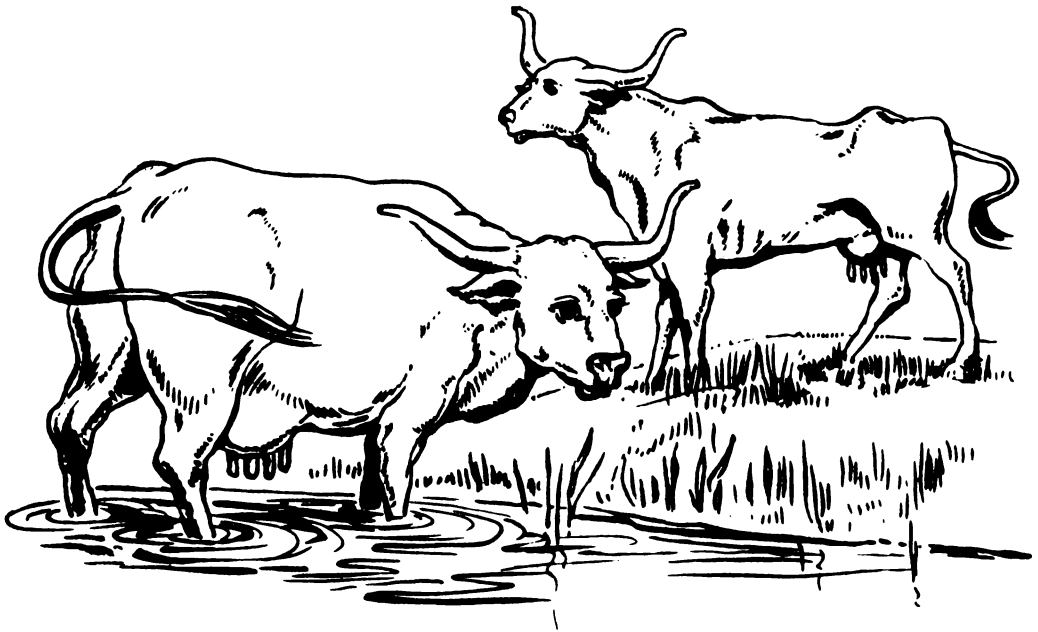
Chi je Faraon capx niguejxy je José. Chi José jia'ty ma je Faraon. Chi je Rey nimaay: Tí ngumá'ayich, e ca' ni pin huinjihu'iy nej y' huimbídzim. Tí nnejhu'iyich co miich je'ep myajcapxy.

Chi José y'adzooy: Ca' naan ich y' cuma'ay nhuinjihu'iby. Dios y' nejhuupy nej cuma'ay yhuuimbídzimy.

Chi je Faraón ñimídiaactaay nej anajty t' cuma'ay.

Chi je José je Rey Faraón nimaay: Miich mguma'ay jadu'n Dios t' quiexy co xyajnejhu'ihua'añ ti ñyo'n miinaam. Je huixtujc huaj ni'icxp' etz mooc ooy jatpy' hue'e je'e huimbídzimy huixtujc jímíjt ooyb'. Chi je huixtujc huaj t'ítzpt' etz mooc hu'ítzpt' hue'e je'e huimbídzimy huixtujc jímíjt m'j yuu m'j ñyo'n.

Chi José jaanmaay: Jadu'n Dios capxhuíjy'n mo'oy co mimb huixtujc jímíjt ooy ma ti jaty ida'añ. Etz miinaam huixtujc jímíjt m'j yuu m'j ñyo'n m'naa anajty ca' ti y'oc'íjtn'. Hue'e je'e tzocy co miich myajni'ibedip tu'uc ye'eydíjc huiddi tíiyip tudá'adyip etz huídiib cohuinma'añ. Chi je

huixtujc j̄m̄jt hūdii ooy ti jaty ida'añ huen
 yajni'iḡda'acy maay'amy ti jaty jaygue'e nyajtún̄m
 jadaa m̄naa anajty je m̄j yuu je m̄j ̄yo'n miif̄,
 m̄naa ca' ti jaty y'ocjac'idaanī.

Huinit je Rey Faraón yajni'ibejty José co huen
 je m̄jpī tunc m̄ī'ity.

José Y'ane'emb Yi Egipto

Gen. 41:37-57

Chi je Rey Faraón ijxy nejhū'̄y co José m̄id
 Dios y'espíritu etz Dios yhuinma'añ. Chi mooy yhuit

xojx ooy jatpyɿ. Etz tu'uc oro nandzim pɿdaacyɿ ma yo'ocpajc. Chi je Rey Faraɔn quiɿ'ɿjiitz huɿdii mɿɿd necy tza'ay yajpɿdzɿmy ma quiɿ'ɿ, e pɿdaacy ma Josɛ quiɿ'ɿ hua'ax.

Chi je Rey Josɛ nɿmaay: Miich dayaabi naax m'anɛ'emɿpy iyaa Egipto, e miich ajcxy ja'ay xyajmɿj'adipy. Chi xiɿɿ naɱjadu'n yajtɿgatzɿ e xɿɿmooy Zagnat-panea.

Josɛ anajty mɿɿd iipx majc jɿmɿjt co jadu'n jiajtɿ. Chi je Rey mooy tu'uc to'oxya'ay je'e Josɛ to'oxyɿjc'adiiy, xɿɿjɿty Asenath.

Je'eyɿ ajcxy y'unc metz paaty ca'nɿ anajty quia'pxy huixtujc jɿmɿjt. Tu'uc xɿɿjɿty Manasɛs. Je mɿmetzpi hue'e je'e xiɿɿ Efraɿn.

Chi huixtujc jɿmɿjt Josɛ oy tu'uc'ɔcɿy ujtzpajc yajmucy ma tu'uc'ɔcɿy cajp jɿm Egipto, e ooy maay ujtzpajc yajni'igɿdaacy. Huinit mɿj yuu ɱaxcɿdaacy jɿm Egipto. Chi Josɛ yaj'ahuaach je mɿj tze'ex e tiɿgɿɿy ujtz pajc toocpɿ; e tu'uc'ɔcɿy ja'ay huɿdii yajpaatp ju'uhuɿdity ac jɿm ɱɿcxy juuy jɿm Egipto.

Josɛ Y'ajch Ajcxy Miiɱ Ma Egipto

Gen. 42

Chi Josɛ tieedy, Israel, ayuuc mɿdooy co jɿm Egipto jɿm ujtz pajc. Chi quejx nimajc mianc jɿm

juuyaamy ti jaty. Je'e mianc mutzpt, Benjamin, je'eyt mtiid hut'imtiy tieedy.

Co ajcxy jia'ty jim Egipto, chi mic'amy José ijxcajpy. Ca' ajcxy ijxcajpy je José. José nañ ca' yajnmaay.

Chi José amidooy: ¿Ma miich ndzooñ?

Chi ajcxy y'adzooy: Itch ajcxy jim ndzooñich jim Canaan ñaaxjoot. Iyaa itch yt' njuuya'añ yt' ujtz pajc.

Chi José ahua'andaacy mtigapx ooy mic je'e y'ajch, nmaay: Miich ajcxy hue'e je'e m'ixiticy m'ixtaacp jadaa cajp naax.

Chi ajcxy y'adzooy: Ca' janchty, nhuindzfnch. Itch ajcxy tu'uc que'exy, nimajc metz anajty, tu'uc jim t' hut'imtiy mtiid tieedy, je mutzpt Benjamin. Jii anajty jadu'uc, ca' je'e itch ajcxy cham n'ocnigá'pxyn.

Chi José minañ: Pen tú'ucy miich ajcxy, n'cx yajtsoon m'uch mutzpt. Huinit nmibiguipich co ca' ajcxy ixiticy m'ixta'acy e janch ujtz tim mjuuybt.

Huinit José coo'aagiy je'e y'ajch ajcxy ma je pujx tijc. Chi codugitc xit José nmaay ajcxy: Je'e co ndzigitich Dios je'ep nidaxtujc miich ajcxy

mn̄icx m̄id̄ ȳt̄ ujt̄z pajc. Hue'e nidu'uc miich ajcxy hūi'̄im̄i'̄i iyaa pujx t̄igoty ixt̄i coon je mutzpt̄ anajty myajmiiñ.

Chi ajcxy ja'aymetzgoot̄i nayn̄maay: Ooy īich ajcxy m̄j tund̄igooy ma īich ajcxy n'uch, Jos̄e. Īich ajcxy oy ijxy co naygogapxyii m̄id̄ ȳt̄ quīxpt̄, e īich ajcxy ca' t̄im̄ cuendtuuñ. Ca' ajcxy nijadu'n m̄idooy. Paady cham īich ajcxy ȳt̄ īyo'n t̄i x̄ñii'ahuimbity.

Chi Rub̄en n̄maay: ¿Nej ca' jadu'n ooy njaan̄maay co ca' huaad jadu'n n'uch mduun̄m? Chi miich ca' mcapxm̄idooyḡxy. Cham janch t̄iy je īyo'n x̄ñii'ahuimb̄ijt̄im̄ ajcxy.

Chi ajcxy naym̄īgapx̄i anajty m̄id̄ Hebreo y'ayuuc com jadu'n anajty ajcxy y'ayuuc. Ca' ajcxy nejhūi'̄iy co Jos̄e anajty yhuinj̄hūīby; com ac Egipcio y'ayuuc anajty Jos̄e quiapxpy e jadu'uc Egipcio ja'ay hūdii anajty capxt̄i'̄icxp.

Huinit Jos̄e ooy j̄hūīiy. Chi ñ̄icx huincduum, oy ya'axy. Co huimbijty, chi majch je Simēn. Chi Jos̄e ane'emy co hue'e je'e tiuumb̄i yaj'uch ȳt̄ y'ajch saco e je meeñ hūdii ujt̄z pajc m̄id̄ cojuuy huen p̄da'acy ameech jiip ma saco y'aguu.

Chi tiu'ub̄ijcy ajcxy. Ñ̄icxn̄i ma quiajp. Chi j̄im̄ ma ajcxy tiu'uma'ay j̄im̄ ajcxy tu'uc saco

yaj'ahuaach. Chi ijxy co jiip je'e meeñ huiddi anajty miiid je ujtz pajc tñ cojuuy. Chi ajcxy ñay'adzígñyñ, huinmaay ooy nej co je meeñ ja'ay jiip jadu'uc oc tñ piida'acy sacjoty. Chi ajcxy ñayñmaayñ: Hue'e jada ajcxy xyñi'ihuaambedaaním co tñ ñich ajt nmeedzím.

Chi jadu'n nidaxtujc ajcxy huimbijty ma je tieedy miiidñ ujtzpajc. Chi ajcxy yajmñdmñdiaactaay jadu'n nej anajty tñ jiajtcixy ñyoogñxy.

Chi je uncedeedy y'adzooy: Janch jootmaay nmñidñch. Tñ n'unc José y'octñgoobyñ nañ cham Simeón ca' tñ yhuimbity. Jadaachambñ pen xypñjcñbñch n'unc Benjamín, n'ñ'ogñbñch jada. Chi Jacob ni nej mianc Benjamín caaqueexa'añ.

Benjamín Yajnicxy Ajcxy Y'ajch

Gen. 43:1-15

Chi tiempo oy ñajxnñ. Chi ajcxy ujtz pajc quiñjxnñ. Chi Jacob nñmaay je'e mianc ajcxy co huen nñcxy ajcxy jadu'uc tecz ujtz pajc juuybñ. Chi ajcxy nñmaay tieedy: Quejx mmanc. Ca' huaad ñich ajcxy huaad jadu'ññ nhuimbijty jadu'uc oc. Nijadu'ñ Jacob y'unc Benjamín caaqueexa'añ.

Chi Judá tieedy nñmaay: Ca' tii mjoodmaay. ñich yñ Benjamín ncuend'adñpñch ooy. Pen ca' mquexa'añ ¿Ma ujtz pajc njacpaatím? Yuu'ñ'cñm ñich ajt.

Chi uncedeedy ooy adzaachí coo'adzooy co mianc quexa'añ. Chi nîmaay: Yajnicx yí serpa'ac etz canaag nax yí ujtz tza'm. Mîinîcx jadu'uc tecz yí meeñ huídii mmîihuimbijt jaayhuin. Abîcy huingbî meeñ mmîinîcx. Chi ajcxy jadu'n tuuñ. Chi ajcxy mîid'idaacy Benjamín jîm Egipto.

Benjamín Nîcx Egipto

Gen. 43:16-34

Co José ijxy co Benjamín tí jia'ty, chi je'e tiuumbî nîmaay: Yajnicx jadaabî ja'ay ma íich ndîjc. Yaj'oyî'î jîîcxy pîcy jaygue'e nmîidgucxîî'adîpîch.

Chi José y'ajch ooy chîgîîy co huinjîhuîîy co je tiuumbî yí' ajcxy yajñîcxy ma yí' tíîjc. Co y'ijxcîxy ma ñîcxa'añ chi ooy chîgîîygootcîxy chi naynîmaay miñ ixîpy: "Hue'e jadaa mîid je meeñ quiîxpî huídii jayhuin xyajmîihuimbîjtmî sacjoty. Paacy jada'a iyaa tí xyyajmiinîm hue'e xymadzaanîm íich ajcxy. Chi jada xyquî'îxoodzaanîm. Hue'e jadaa xî'îhuaanîm. Chi jada íich ajt iyaa xyajhuî'îmî'îhuaanîm mîiduumbî.

Co huingon José tíîjc, chi ajcxy mîîgapx je'e tiuumbî nîmaay: Jayhuin co íich ajcxy oy ujtz pajc juuby, je meeñ huídii íich mîid ngojuuy jîip íich oy nbaatnîbî ma nsacjoty. Nañjadu'n nîje'e nîje'e ma je'e saco. Tí íich ajcxy mîihuimbity e co

huinjemyb± ujtz pajc njacjuuyā'añ±ch chi ab±cy y±'
niigoju'ñ t± nmi±miin±ch.

Chi je tuumb± y'adzooy: Ca' tii mjoodmaay
mj±hu±'iy. Je'e Dios jadaa pidaac mmeeñ ma msaco,
com ngo'ob±jc±ch je meeñ. Chi m±±dmiiñ Simeón, y±'
hu±dii hu±'im pujxt±goty. Chi je tuumb± yajt±g±iy
José y'ajch ajcxy. Chi puj± ajcxy tiecy com jadu'n
anajty ajcxy tuuñ hu±dii mi±gu'uct±jc cogapx±±by.
Chi yaj'ojc± je'e ajcxy burro.

Chi ajcxy yajni'ix±iy y±' hu±dii anajty ajcxy
José ñiimo'ohuaamy co ajcxy m±dooy co José minaam
anajty m±±d gujcx±±'ida'añ. Chi co José jia'ty chi
ajcxy niimooy je serpa'ac etz ti jaty. Chi ajcxy
yhuindaacy ma José.

Chi José am±dooy: ¿Nej j±mn± mdeedy juucy'aty±?
Chi ajcxy y'adzooy: J±mn± je'e, m±c'aty ooy'aty.
Chi ajcxy jadu'uc tacy yhuindaacy ma José.

Chi José huind±cxpety je Benjamin am±dooy: ¿Nej
je'e jadaa mjac'uch'ajt±b± jac mutzpz±? Chi ajcxy
y'adzooy: Y±'. Chi José yajpuhuaan±iy Benjamin. Chi
José co anajty j±hu±±by ooy, chi poy±'±cy ñ±cxy ma
mia'ay e jiip ooy ya'axy. Huinit yhuinj±jp bujy e
huimbijty ma ajcxy anajty.

Chi n±maay: M±±min j±±cxy. Tzoc gujcx±±'ajt±m.

Abicy José jiiicy co nijadu'n Egipcio ajcxy ca' jiiicy miid je Hebreo ja'ay. Hue'e Jose ajcxy yaj'iñaay'ahuity jadu'n nej anajty y' ajcxy jimijt miidity. Co ajcxy ijxy jadu'n yaj'iñaay'ahuityii chi ajcxy ooy huinmaay.

Chi José ajcxy quejxy jiiicy huiddi miid. Je jiiicy huiddi quejxy ma Benjamín hue'e anajty jac maay. Chi ajcxy gujcxii'ajty janch jootcujc.

Co José jiiicxtaay, chi tiuumbi nimaay: Yaj'ujtz y' sacco. Pida'aguipy jadu'uc oc y' ajcxy meefi ma sac y'aguu. Chi ma je jac mutzpi sacco, pidaacp ich nplata taza. Chi jadu'n tuufi je'e tiuumbi.

Chi com jaboom co ximiy, chi José y'ajch ficxn. Ti anajty nam choofi co José nimaay je'e tiuumbi: Nicx poy'icy najtzpaadi' je ja'ay. Nima'a: ¿Nej co jadu'n ajcxy ti mad'ich co ich nhuindzin tiasa ti meetzi? Jibic ti mad'ich. E jadu'n je'e tiuumbi tuufi.

Chi ajcxy y'adzooy: ¿Na'aamy co ich ajt nhuindzin jadu'n mina'añ? Ca' ich ajcxy jadu'n ti nid'ich. Yi meefi jadu'uc oc ti nmhuimbityich huiddi anajty jiiip sacjoty nbaatich. Pen jii nidu'ucti huiddi je taza ti ciygue'ecy, y' huen o'ocy. Chi ich ajcxy je huindzin tuumbi'adi'by.

Chi je José tiuumbi minaañ: Oy'ihuipy jadu'n.

Tzoc ixtaayim ma yɨ mdzɨmydajy. Chi yɨ' ajcxy aguejtaay je'e xiuumy. E oy paty je plata taza ma je saco huɨdii Benjamɨn jie'e'ajtpy. Chi ajcxy ooy tiajy may jɨhuɨɨy ooy co Benjamɨn huɨ'ɨma'añ. Chi ajcxy nidu'uc'ɔcɨy huimbijty ma Jos . Chi ajcxy yhuincojxtenaay'ahuɨɨy.

Chi Jos  nɨmaay:  Ti miich ajcxy co jadu'n tɨ m'adɨ'ɨch?  Nej ca' mnejhuɨ'ɨy co ndɨygapxɨ?

Chi Juda y'adzooy:  Nej n'adzoohuɨpɨch ajcxy?  Nej ɨɨch ajcxy n'ocmin 'anɨp pen tɨ ɨɨch ajcxy yɨ Dios xyajnigue'exf'ɨcɨch nbocy? Jac ooy co ɨɨch ajcxy huɨ'ɨmda'ahuɨpy nidu'uc'ɔcɨy, nañ yɨ' huɨdii yɨ taza tɨ cɨɨyque'ecy. Chi nduunip ɨɨch ajcxy mdunc.

Chi Jos  minaañ: Ca' jiad 'nɨty. Huen huɨ'ɨmy yɨ' huɨdiib tɨ tiuundigooy. Yɨ' nduumbɨ'adɨɨbyɨch. Nɨcx huimbit ma mdeedy, ca' nej xytuuna'añ.

Chi Jud  yminaañ: Tun may'ajt ca' xymɨɨootm 'aydɨch. Cham n'occapx 'añɨch tu'uc aa. Miich mnejhuɨɨby co ɨɨch ajcxy ndeedy tɨ mɨjja'ayɨɨñ. Mɨj ja'ay anajty ndeedy co Benjamɨn jiacmaax'unc'aty. Yɨ' mɨɨd anajty tu'uc pajc y'ajch tu'uc que'exy, xɨɨjɨty Jos . O'oc jada je'e. Chi Benjamɨn tu'uc pajc huɨ'ɨm huɨdii tiaj mɨɨd, e ooy tieedy choogyii. Ca' anajty quexa'añ, je'e co nɨcxy tiɨgoofɨbɨ. Jadachambɨ pen ɨɨch ajcxy huimbedɨpy, e

Benjamín huí'ímǎ'íhuípy jootmaay ǒ'ogǐp tieedy. Tun may'ajt íich min n'uch Benjamín n'ocoodína'ayích co tǐ tiuundǐgooy.

José Nigapxy Pin Yi'

Gen. 44,45

Chi huinit José nijadu'n ca' tímmeeextuga'añ je joodmaay etz je ya'axíí. Chi yaaxqueecy. Chi nǐmaay je Egipto ajcxy: Pǐdzǐmgǐxy.

Huinit oy José jíhuííy ooy e yaaxy mǐc ixtǐ coonǐ tu'uc'ǒcǐy yǐ' tiuumbǐǐdǐjc etz Faraǒn tiuumbǐǐdǐjc ma yǐ' tíjǐc tǐ mǐdooy. Chi José y'ajch nǐmaay: Ca' mdzǐgǐ'íy. Íich José, miich m'uch huídii mdooc. Ca' ti jíbǐc mjíhuí'íy com Dios jadu'n niihuinma'añ'ajt co nmiifíich iyaa jaygue'e nhuindzín'adǐpyích Egipto ñaaxjoot. Cham miich ajcxy nyajyuudzo'ocy. Tǐ mejtz jímjǐt mǐj yuu ñaxy. Jac tǐgooy'íjtnǐ jaamǐgoox jímjǐt mǐj yuu, ca' ti jaty ida'añ. Huimbit jootǐgooy ma ndeedy e nǐma'a: Jadu'n mmanc José mina'añ co Dios tǐ píida'agyii ane'embǐ ma Egipto ñaaxjoot. Jadaachambǐ miifí ma íich mǐíd tu'uc'ǒcǐy mmǐgu'uc, m'íyujc etz tu'uc'ǒcǐy ti jaty miich mmǐíd. Chi iyaa mdzíná'ahuípy huingon ma íich jaygue'e nmǒ'ohuípy tu'uc'ǒcǐy huídii copǐcy.

Huinit José Benjamín aamineenmujcy e tzu'ucxy.

Chi tzu'ucxy tu'uc'ōcīy y±' y'ajch. Chi yaaxy. Chi ajcxy ooy jety huia'acxījpy capxmīdia'acy.

Co je Rey Faraōn oy nejhui'īy co José mīīgue'ex t± jia'ty chi ooy jootcugīy, e nīmaay: Nīcx yajtzon mdeedy etz tu'uc'ōcīy m'unc mdo'oxyījc, y±' tiuumbī etz tu'uc'ōcīy īyujc. Huen myajmindā'ahuīpy. Chi nmō'ohuīpy naax iyaa. Chi je Rey mooy José y'ajch meeñ, huit etz maay carreta jaygue'e mīīmiinīpy y'unc tio'oxyījc e nīcx tieedy ajcxy yajtzoñ.

Chi quejxī je Rey ma José tieedy: majc burro huīdii ti jaty ooyjiatpy± yajtzīmf'īcīp, majc burro mīīd trigo pajc, chi tzajcaacy e jīīcxy pity tiuu'aamgīxpī.

Israel Nīcx Egipto

Gen. 46,47

Huinit oy José quejxy y'ajch huen nīcx jootīgooy, tieedy yajtzoñ.

Chi José y'ajch ajcxy choñ. Co jia'ty ma tieedy, chi yajmīīdmīīdiaactaay tu'uc'ōcīy jadu'n nej anajty José t± myina'añ. Chi yaj'ijxy tu'uc'ōcīy je trigo, je meeñ, huit etz burro huīdii je Rey t± quejxy.

Chi José y'ajch nīmaay tieedy: Mmanc José jadu'n

je'e ymina'añ co jím nnícxtaayím nidu'uc'ócy e jím ndzínaayím. Co je máj yuu jaamígoox jímíjt ida'añ. Huinit Jacob co y'ijxy je maay carreta etz ti jaty chi mibíjcy e yminaañ: Juucy'ájtím íich n'unc. Nfcxích yí' n'ixa'añ ma cham njacjuucy'átyích.

Chi jadu'n jiajty co Israel tu'ubíjcy. Chi Israel etz mianc ajcxy tio'oxyíjc, y'unc mutzjatpyí jajnícx carretjoty. Chi nfcxcíxy míd tu'uc'ócy miígu'uctíjc etz íyujc animal.

Chi co Israel ñajxy jím ma Abraham Dios quiapxtac, xííjty Beerseba chi hua'acxíjp. Chi Dios mooy huindzígí'íñ. Jím Dios yajcumaahuí je Israel nímaay: Ida'ac jím Egipto. Íich miich míd'idipy. Ca' mdzígí'íy com jím m'ap m'oc maayí'íhuípy. Chi jiiní nyajhuimbíjtnbích jadu'uc oc ma jadayaabí naaxjoot. Jím Egipto mmanc José xypígí'ícíp xy'ijxf'ígíp co anajty tí m'o'ocy.

Chi co Israel mííhuingoñ Egipto, chi quejxy Judá co huen nícx José níma'a co jii ajcxy huingoñ. Co José nejhuííy co tieedy mííhuingoñii, chi oy tieedy jíjpcobadí'íy jím ma Gosén ñaaxjoot.

Chi co nay'abaatí, chi ajcxy naymíneenmujcí. Chi ooy yaaxy ajcxy. Chi ooy naychojc nayjíhuííyígíx com huinjemy anajty naybaatígíx. Chi Israel minaañ: Jadachambí je'ebí n'ó'ocních co tí miich n'íjxyích.

Chi José nimaay y'ajch: Nhuimbidípich ma je Rey nnimá'ahuibich co tì ìich n'ajch ajcxy huimbity miid ndeedy etz tu'uc'òciy n'amigu'uctfjcih, miid tu'uc'òciy tzimydajy etz maay iyujc.

Chi José miidnìcxy nimigoox yì' y'ajch etz tieedy ma je Rey Faraón. Chi José nimaay yì' ajcxy: Pen je Rey xy'amidoohuipy ¿Ti dunc mdunc'ajtpiì? Miich m'adzoohuipy jadu'n: Iyujc cuend'adiì ìich ajcxy ndunc'ajtpì. Miid ìich ajcxy maay iyujc. Jadu'n m'adzoohuipy jaygue'e mdzina'ahuipy ahuingujc iyaa ma Gosén, co je Egipto ja'ay ca' tzocy ja'ay huìdii maay iyujc miid.

Chi José jia'ty ma je Rey Faraón miid je'e tieedy etz y'ajch. Chi ajcxy nimaay je Rey jadu'n nej anajty José tì mina'añ.

Chi je Rey Faraón minaañ: José, miich mdeedy etz m'ajch tì miñ ma miich. Oy jadaa yì' ajcxy chiná'ahuipy jìm ma Gosén. Nañjadu'n ndzòcyìch co huen cuend'aty ìich n'iyujc.

O'oc Je Israel

Gen. 48, 49, 50:1-14

Jìm ma Gosén ma Egipto ñaaxjoot ajcxy chinaay jootcuyc. Chi ooy tiìgìiygìx maayìiybi.

Chi tu'uc xiì Israel y'unc, y'ajch ajcxy José,

huooy e n̄maay: Tzojc n'o'ogaan̄ich. Ndžōjcȳich co ca' iyaa xyajnaaxtiḡf'̄ihuib̄ich. J̄im̄ īich je'eb huaad ajcxy xyajnaaxtiḡf'̄iȳich ma ndatpiid Abraham ñaaxtiḡīiy.

Chi Israel José y'unc Efraín etz Manasés t̄i yajcapxhuijy. Chi ȳi' y'unc ajcxy jiacniimiin̄i. Chi Israel nañjadu'n ajcxy y'unc īihuijy capxhuijy. Israel anajty majc mocx metz j̄im̄j̄t j̄im̄ cujc ch̄ina'ay co oy y'o'ocn̄i. Tu'uc m̄igo'opx jaahuixchigui'ipx huixtujc j̄im̄j̄t co oy y'o'ocy. Chi co y'o'ocy chi ni'ni'icx tzooȳi'̄iȳ huinit ca' je'ep huaad tzojc huind̄igooyipy. Chi José etz y'ajch yajn̄icxy yajnaaxtiḡīiy j̄im̄ Canaán.

Chi co huimbijty Egipto, José y'ajch ajcxy ooy ch̄iḡīiy huinmaaby: T̄i īich ndeedy y'o'ocy cham ȳi' jada' José yaj'ahuimbidaamy jadu'n nej ajt nduun̄m.

Chi José n̄maay: Ca' mdz̄iḡīiy. Com Dios ooy may'ajt t̄i tuuñ jadu'n nej miich ajcxy xytuuñ. Co ca' iyaa xycaaquējx̄ich t̄i ix̄ipy īich ajt nyuu'o'octaaȳm. Cham īich miich ajcxy nguend'adaamy.

Chi ajcxy j̄im̄ jety ch̄inaay.

O'oc Je José

Gen. 50:15-26

Chi José co migo'opx jaamajc jimijtity chi jihuifñ co o'ogaanip. Chi mijuhooy ajcxy y'ajch nimaay: Ich tzojc n'o'ogaanich. Chi n'ap mangich n'ocnixich ajcxy etz y' y'ap 'y'oc iyaa jac tzina'ahuaam jety. Co huimbidipy jadu'uc tecy jm Canaan xyajncxibich nbajc e jm jadu'uc tecy myajnaaxt'gf'ihuipy.

Chi oy y'o'ocni.

Chi nañ y'o'ocni y'ajch migu'uc. Nañ chi Faraón oy y'o'ocni, je Rey je' huiddi anajty mid ooy José ñaymigu'uc'adyii.

